

▲ Konsul generalny RP w Ostrawie Marek Masłulanis w „poważnej rozmowie” z przedszkolakiem. ♦ Obdarowani najbardziej cieszyli się z pluszowych pieszków. Przejawy radości (od lewej) Dominiki i Dominika Kwolków, Alicji Król, Barbary Harabiš oraz Jakuba Czapka kontrolowała nauczycielka Halina Kwolek (druga od lewej).
Fot. M. RADŁOWSKA-OBRSUNIK

POLSCY DYPLOMACI WŚRÓD PRZEDSZKOLAKÓW
Konsul w nowej roli

LUTYNIA DOLNA (mro) - W nieoczekiwanej dla dyplomaty rolę świętego Mikołaja wcielił się w czwartek rano Marek Masłulanis, konsul generalny RP w Ostrawie, składając bożonarodzeniową wizytę w polskim przedszkolu w Lutyni Dolnej.

W towarzystwie wicekonsula Małgorzaty Filipke przywleźli przedszkolakom gwiazdkowe prezenty ufundowane przez polską placówkę.

Pluszowe pieski, kredki i lizaki sprawiły najmłodszym nieukrywaną radość.

■ PYTANIE DO...

inż. Andrzeja Febra,
starosty Stonawy

■ Okresu bożonarodzeniowo-noworocznego w Stonawie nie sposób sobie od kilku lat wyobrazić bez koncertu w miejscowym kościele pw. św. Marii Magdaleny. Jak będzie tym razem?

„Koncerty takie stały się w Stonawie tradycją, którą oczywiście podtrzymamy. Najbliższy odbędzie się w niedzielę 3 stycznia o godz. 17.00. Z pięknym programem, przygotowanym specjalnie na okazję świąt Bożego Narodzenia, wystąpi chór »Janáček« z Frydlantu nad Ostrawicą. Przewidujemy też miłą niespodziankę dla sympatyków stonawskich koncertów.

Skoro już zostalem zagadnięty, to chciałbym jeszcze wrócić do poprzedniego, letniego koncertu, w którym wystąpił wspólnie Big-Band Gustava Broma i chór Kościoła Braterskiego z Suchej Górze. Jak pamiętamy, w ich wykonaniu wysłuchaliśmy mszy jachowej J. Hnilički. Uważam za konieczne przytoczyć, choć z opóźnieniem, opinię autora utworu na temat górnosudeckiego chóru - nazwał go po prostu »małym dużym zespołem«. Sądzę, że nie powinniśmy tego trzymać w tajemnicy i że jestem zobowiązany poinformować o tym fakcie przynajmniej krąg czytelników »Głosu Ludu«.

Zespół śpiewaczy Kościoła Braterskiego w Suchej Górze, który ma w repertuarze głównie kompozycje sakralne, prowadzi Tadeusz Danel. Pod jego kierownictwem rozwinął się w jeden z najlepszych chórów na naszym terenie. W związku z tym, z czystym sumieniem, polecam go uważnie animatorów kultury, np. w kołach PZKO”. (8)

dość. W rewanżu przedszkolaki przygotowały dla polskich dyptomatów robotki ręczne - obrazki z solonego ciasta, a także najpiękniejszy podarunek - piosenki i wierszyki. „W osobach przedszkolaków dolnolutyńskich obdarujemy symbolicznie wszystkie nasze zaoliżanki pociechy, życząc im wesolych świąt i wielu prezentów pod choinkę”. powiedział „GL” konsul generalny. Nad przebiegiem spotkania pieczę roztoczyły nauczycielki Maria Gahuska, Halina Kwolek i Alicja Berki, dyrektorka Polskiej Szkoły Podstawowej, z którą przedszkole jest zintegrowane od 1997 r.

Po wycieczce w przedszkole goście z Ostrawy zostali zaproszeni do zwiedzania budynku. Zainteresowanie wzbudziła harcówka z pamiątkową tablicą drużyny im. Henryka Sienkiewicza ze Skrzeczonia z 1937 r. Konsul interesował się sytuacją społeczną nauczycieli oraz materialną przedszkola i szkoły. Z kolei Alicja Berki przedstawiła plany modernizacji i rozbudowy obiektów PSP.

OSZPECONE DRZEWKO NIE JEST ATRAKCYJNE DLA ZŁODZIEI

Hej, idę w las! Z siekierą i piłą...

Od początku grudnia w nadleśnictwach pow. frydecko-misteckiego straż lasa z policją robią wszystko po to, aby zmniejszyć w lasach straty spowodowane nielegalnym wycinaniem choinek i tzw. stróżu, czyli gałęzi, głównie jodlowych.

„Choinki kradło się, kradnie i będzie kraść. Szacuje się, że w tym roku złodzieje wytną w beskidzkich lasach kilka set drzewek. Mamy wprawdzie ustne umowy z policją, strażami miejscowymi dotyczące kontroli targowisk czy samochodów przewożących choinki, złodziej to jednak nie odstrasza” - dowiedzieliśmy się w dyrekcji spółki »Las Frydek-Mistek“.

Broniąc się przed kradzieżami i de-

■ Z KRAJU ■ ZE ŚWIATA

■ Prezydent Václav Havel odwołał w piątek szefa swojej kancelarii Ivana Medka. Od nowego roku szefem kancelarii będzie dotychczasowy zastępca Medka, Ivo Mathe, były szef Czeskiej TV.

■ Izba Reprezentantów Kongresu USA ma dzisiaj głosować w sprawie czterech zarzutów przeciw prezydentowi Clintonowi w związku z „Monicagate”, mających uzasadniać usunięcie go z urzędu.

■ Na Słowacji rozpoczęły się w piątek o godz. 14.00 dwudniowe wybory komunalne. Prawie 4 mln wyborców wybierze swych przedstawicieli do ponad 2700 rad gminnych i 136 rad miejskich.

■ Kilkadziesiąt osób, głównie studentów z państw arabskich studiujących w RC, protestowało w piątek przed gmachem amerykańskiej ambasady w Pradze przeciwko atakom USA i Wielkiej Brytanii na Irak.

Na małym ekranie

W wigilię Bożego Narodzenia o godz. 13.15 w programie II Telewizji Czeskiej nadany zostanie półgodzinny film poetycko-muzyczny pt. „Třináct jablíčka Renaty Putzlacher”. Pomysłodawczynią projektu jest ostrawska producentka Marča Arichteva, reżyserem filmu Milan Cieslar z Prahy (urodzony w Czeskim Cieszynie). W filmie występują Lenka Pešák i Sebastian Pawlak, trio Zbigniewa Siwka, który jest autorem muzyki, kapela „Kamraci” oraz Renata Putzlacher-Buchta i Agnieszka Buchta. (r)

POCZĄTEK ROKU Z PROWIZORIUM BUDŻETOWYM

Jablonkowscy radni w komplecie

JABLONKÓW (kor) - Na pierwszym posiedzeniu przedstawicielstwa miejskiego, które odbyło się 27 listopada br., jablonkowskim samorządowcom nie udało się skompletować całej 7-osobowej Rady Miejskiej. Wybrano tylko pięć radnych, z których w dodatku jeden - Alois Jakubík (KDU-ČSL) - ostatecznie zrezygnował z członkostwa w Radzie. Głównym punktem programu wczorajszego posiedzenia przedstawicielstwa były zatem wybory uzupełniające.

Jak poinformował nas sekretarz Urzędu Miejskiego, Bogusław Kaleta, wybory, od których rozpoczęło się posiedzenie, przebiegły sprawnie. W kompletnej już nareszcie Radzie zasiadają zatem 3 przedstawiciele Stowarzyszenia Kandydatów Niezależnych: burmistrz Petr Sagitarius, wiceburmistrz Stanisław Jakus i Staňislav Hajduk, 3 przedstawiciele socjaldemokraty: Lech Niedoba (wszyscy wymienieni wybrani zostali już 27 listopada) Lubomír Bojko i Vladimír Hlinecký oraz 1

reprezentant KDU-ČSL - Tomáš Hanzlík (o trzech ostatnich nazwiskach zdecydowało przedstawicielstwo wczoraj).

Członkowie przedstawicielstwa uchwalili też projekt prowizorium budżetowego na pierwszy kwartał 1999 r. i zdecydowali o wprowadzeniu poprawek do budżetu miasta na rok bieżący. Polecono też Radzie Miejskiej powołać specjalną komisję, która powinna się zająć ciągnięciem się od dłuższego już czasu problemami związanymi z dokończeniem budowy Domu Kultury i prywatyzacją restauracji zwanej „Ameryka” i sąsiadującej z nią pływalni.

Jeśli chodzi o inne komisje Rady Miejskiej, burmistrz P. Sagitarius powiedział redakcji, że komisja finansowa rozpocznie swoją działalność już w przyszłym tygodniu, a na początku stycznia powinny zacząć pracować komisje: kontrolna, ds. szkolnictwa (będzie się zajmować również kulturą), budowlana, mieszkaniowa oraz ds. wykroczek.

Drugie w obecnej kadencji posiedzenie przedstawicielstwa miejskiego było też okazją do złożenia ślubowania przez dwóch nowych jego członków - Jana Skupienia („Wspólnota”) oraz Vladimíra Hlineckého (ČSSD). Weszli oni w skład przedstawicielstwa w miejsce Marii Jakubíkové i Zaney Polkové, które zrezygnowały z mandatów.

■ POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie umiarkowane do dużego, przelotne opady deszczu, w górach - śniegu. Temperatura w dzień od 3 do 7 st., nocą od 2 do -2 st. C. Wiatr płd.-zach., 3-7 m na sek., w porachach od 15 m na sek.

NIEDZIELA - Zachmurzenie umiarkowane, przelotne opady deszczu lub śniegu. Temperatura w dzień od 1 do 5 st., nocą od 3 do -1 st. C.

PONIEDZIAŁEK - Przelotne opady śniegu. Temperatura w dzień od -2 do 2 st., nocą od -2 do -5 st. C.

- Zastroszczę ci, że masz tylko jednego wnuka! Rys. BRONISŁAW LIBERDA

Narciarze na start, niech żyje odwaga, ambicja i hart!

Zbliża się XXVIII Zjazd Gwiazdzysty - na znanych Wam stokach mosteckich spotykamy się już 6 lutego 1999 r. Do współzawodnictwa zapraszają uczniowie, grono pedagogiczne i Macierz Szkolna PSP w Wędrynie.

Z PAP-em DOKOŁA ŚWIATA

Najstarsza gwiazda

Astronomowie z Narodowego Laboratorium Lawrence Berkeley w Berkeley w Kalifornii po raz drugi dostrzegli gwiazdę supernową, która jest najstarszym i najbardziej oddalonym od Ziemi znanym ciałem kosmicznym.

Uczni oszacowali, że powstała ona 10 miliardów lat temu i znajduje się w odległości 18 miliardów lat świetlnych od Ziemi, w konstelacji Pegaza. Supernowa została nazwana Albinoni z inicjatywy głównego autora tego odkrycia, Saula Perlmuttera, na cześć jego ulubionego muzyka. Jej odkrycie zilustrowano w piątkowym wydaniu tygodnika „Science” do największych osiągnięć nauki w mijającym roku.

Albinoni jest dostrzegana przez najmocniejsze teleskopy jako mikroskopijny punkt w kosmosie. Jej istnienie potwierdza trafność oceny astronomów, przedstawionej na początku 1998 r., o rozszerzaniu się wszechświata. Po raz pierwszy tezę o istnieniu siły antygravitacyjnej, dzięki której wszechświat nieustannie się rozszerza, postawił Albert Einstein w początkach XX w. Teraz uczeni twierdzą, iż proces rozprzestrzeniania się wszechświata jest coraz szybszy i że obecne rozmiary kosmosu są 2,2 raza większe niż 10 mld lat temu, w chwili wielkiego wybuchu, którego efektem były m.in. narodzin supernowej Albinoni.

»Rozmrożony« wulkan

Pod największym w Europie lodowcem Vatnajökull we wschodniej Islandii doszło w piątek do erupcji wulkanu. Długość pyłów wulkanicznych i dymu, sięgający wysokości 8 tys. metrów, widoczny jest w oddalonej od wulkanu o 200 km stolicy kraju, Reykjaviku. Według pierwszych przypuszczeń, wybuch miał miejsce w znajdującym się pod lodowcem podziemnym jeziorze Grimsvatn. Jezioro to, o głębokości 200 m, przykryte jest 200-metrową pokrywą lodową.

Do podobnej erupcji doszło jesienią 1996 roku, gdy wybuch wulkanu spowodował tonięcie lodowca Vatnajökull, a ten nadmierne zasilili jezioro Grimsvatn, które wylało na okoliczną równinę, niszcząc drogę łączącą Reykjavik ze wschodnią Islandią.

Lodowce pokrywają około 12 proc. łączące 103 tysiące km kw. powierzchni Islandii.

Seniorów przybywa

Amerykański senator i astronauta John Glenn w wieku 77 lat odbył swą drugą podróż kosmiczną. 90-letni chirurg Michael DeBakey, pionier transplantacji serca, w dalszym ciągu operuje pacjentów. To tylko dwóch z najbardziej znanych w USA symboli bardzo aktywnego życia ludzi z pokolenia trzeciego wieku. Jednak coraz więcej ludzi nie tylko w USA, lecz i na świecie, dożywa sędziwych lat. W tym roku Francuzka Jeanne Calment zmarła w wieku 122 lat, a Amerykanin Christian Mortensen - mając lat 115.

Władze USA oceniają, że od 1990 r. liczba Amerykanów w wieku 65 lat wzrosła 11-krotnie, z 3 do 34 milionów. Do połowy XXI wieku ta grupa ma się podwoić, do 79 milionów. Zarazem liczba Amerykanów mających 85 lat do 2050 r. wzrośnie 4-krotnie, osiągając 18 milionów. Wzrostowi liczebności populacji trzeciego wieku sprzyjają postępy nauki i medycyny. M.in. pismo „Science” informowało o rozwoju hodowli komórek, służącej odnowie skóry oraz tworzeniu się nowych nerwów i organów. Hodowlę taką prowadzi już np. w USA firma Geron Corporation.

Powrót mistrzów

Na Ukrainę powrócili dwa cenne obrazy europejskich mistrzów wartości ok. 1,2 mln dolarów, zabrane w marcu ub. roku z Muzeum Sztuk Pięknych w Poltawie. Obrazy „Martwa natura z homarem” pędzla XVII-wiecznej malarki holenderskiej Claudii Peterson i „Bój z Turkami” XIX-wiecznego francuskiego malarza Eugène Delacroix zostały odnalezione w Manchesterze dzięki współpracy Scotland Yardu i Interpolu.

Te dwa najcenniejsze płótna w kolekcji muzeum skradzione zostały w zuchwały sposób w biały dzień, w godzinach otwarcia placówki. Dwaj zamaskowani mężczyźni zagrozili pracownikom bronią i zdjeli obrazy ze ściany.

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

▲ Z czwartkowego spotkania zaolziańskich pedagogów w Konsulacie Generalnym RP w Ostrawie. Fot. MARTYNA RADŁOWSKA-OBRSUNIK

PRZEDŚWIĄTECZNE SPOTKANIE W KONSULACIE Z życzeniami współpracy

OSTRAWA (mro) - Blisko 30 zaolziańskich pedagogów pracujących w przedszkolach oraz przedstawiciele Towarzystwa Nauczycieli Polskich w RC przybyło w ub. czwartek do siedziby Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie na bożonarodzeniowe spotkanie z polskimi dyplomatami.

Dziękując za przyjęcie zaproszenia w tym nacechowanym wyjątkową pracą okresie, konsul generalny Marek Masłowski złożył zebranym życzenia zdrowia, spokoju, pieniędzy i zadowolenia z pracy. Jednocześnie zadeklarował pomoc swej placówki dla braci nauczycielskiej i wyraził nadzieję, że współpraca z pedagogami w nowym roku będzie się dobrze układała.

Stanisław Folwarczyński, prezes TNP, w imieniu Zaolziańców podziękował za troskę jaką Konsulat otacza polskie szkolnictwo w RC. Wspominał o organizowaniu kolonii polonijnych, śród-rocznych szkół kultury i języka polskiego, wyjazdów w ramach programu edukacyjnego do Krakowa, Warszawy, Oświęcimia i Chorzowa, wspieraniu imprez i współpracy z TNP. „Nie można zapominać, jak dużą moralną satysfakcją dla naszych nauczycieli są medale Ministra Edukacji Narodowej” - zaznaczył. Prezes TNP złożył dyplomatom

zyczenia spokojnych i radosnych świąt.

Były też bukiet kwiatów i prezent - album fotograficzny z działalności przedszkola z Trzyńca-Lesznej Dolnej, który przekazała gospodarzom dyrektor Maria Przywara.

OBRAĐOWAŁO WALNE ZGROMADZENIE WYDAWNICTWA Po kontroli w »Olzie«

CZ. CIESZYŃ (kor) - Omówienie wyników dogłębnej kontroli księgowości i gospodarowania Wydawnictwa „Olza” sp. z o.o., którego jedynym właścicielem jest Kongres Polaków w RC, było głównym tematem obrad Walnego Zgromadzenia spółki, które odbyło się w ub. piątek w Czeskim Cieszynie.

„Wspomniana kontrola zamówiona została u profesjonalnej firmy z mojej własnej inicjatywy z tego głównie powodu, żeby informację o wynikach gospodarowania wydawnictwa, przekazywane właścicielowi przez jego dyrektora, były bardziej przejrzyste i jasne, a jednocześnie bardziej szczegółowe. Chodzi o to, aby Rada Polaków miała pełniejsze rozpoznanie w problematyce. Przyszan jednak, że jednym z powodów była też do dziś nie rozwiązana sprawa „Piasta”... - powiedział redaktorzy prezes Rady Polaków Wawrzyniec Fojcik. „Dlatego też Walne Zgromadzenie w połowie br. odmówiło przyjęcia wyników gospodarowania za rok 1997 i postanowiło uczynić tak dopiero po kontroli przeprowadzonej przez firmę audytorską”.

Jak poinformował nas prezes Fojcik, kontrola nie wykazała żadnych zasadniczych problemów w gospodarowaniu „Olzy”, niemniej jednak firma

OBRAĐOWAŁA KOMISJA SZKOLNA PRZY RADZIE POLAKÓW

Pora na propozycje

Głównym tematem posiedzenia Komisji Szkolnej przy Radzie Polaków w RC, które odbyło się 14 bm. w Cz. Cieszynie, była dyskusja nad wnioskiem ministerstwa szkolnictwa dotyczącym nowej ustawy o szkolnictwie. Postanowiono, że członkowie komisji przgotują konkretne propozycje, które po przeanalizowaniu zostaną przesłane do odpowiednich organów państwowych.

Warto dodać, że członkowie organu doradczego działającego przy ministerstwie szkolnictwa (Irena Kufa, Stanisław Folwarczyński, Tadeusz Szukiewicz) przekazali już na początku grudnia w ministerstwie postulaty, które - ich zdaniem - miałyby zostać uwzględnione w nowej ustawie. Domagano się zatem, aby państwo było gwarantem szkolnictwa narodowościowego, aby założycielem szkół i przedcskół z językiem nauczania innym niż czeskim było ministerstwo i aby w sprawach najwyższej wagi (likwidacja szkół, łączenie placówek itp.) decydowało ministerstwo szkolnictwa, przy czym już sam fakt istnienia szkół miałyby być wystarczającym warunkiem udzielenia szkole wyjątku z określonej ustawy minimalnej liczby uczniów w klasie.

Omawiano też na zebraniu kwestię opłat za stwierdzenie ważności świadectwa maturalnego w przypadku, że absolwent szkoły średniej chce podjąć studia na uczelni w Polsce. Według informacji Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, opłaty te są pobierane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi RP. Uczelnie w Polsce mają prawo żądać od absolwentów naszych szkół średnich potwierdzenia, iż szkoła średnia jest upoważniona do wystawiania ważnego świadectwa maturalnego. Potwierdzenie to wystawić może tylko Konsulat Gene-

ralny. Członkowie komisji uznali, że nie chodzi o dyskryminację absolwentów, ale o postępowanie administracyjne wynikające z litery prawa. Sprawę przekazano do Rady Polaków.

Kolejne posiedzenie Komisji Szkolnej odbędzie się 8 lutego 1999 o godz. 15.30 w Polskim Centrum Pedagogicznym w Cz. Cieszynie.

KAZIMIERZ WOREK,
przewodniczący Komisji Szkolnej

WYBORCZY PAT W ORŁOWEJ

Wakat w radzie miejskiej

ORŁOWA (b) - Ponad miesiąc po wyborach samorządowych Rada Miejska w Orłowej nadal jest niekompletna, 10-osobowa. Próba wyłonienia jej następnego członka na środowym posiedzeniu Przedstawicielstwa Gminnego zakończyła się - pomimo trzech tarz wyborów - ponownie fiaskiem.

W 1. turze 32-osobowe gremium miało wybrać radnego z trójki kandydatów: Svétlana Veselá (KSCM), Zdzisław Michalek („Niezależni”) i Marian Jędrzejczyk (KDU-ČSL). Pierwszych dwóch uzyskało po 12 głosów. O pewnym zwycięstwie można było mówić w przypadku zaledwie 8 głosów dla M. Jędrzejczyka, koalicyjnego kandydata KDU-ČSL, ODS i ODA, dysponujących nagdnia na sali 11 głosami (bez uwzględnienia liwionego Bogusława Chrapkóla). W tej sytuacji koalicjanci wysunęli na kandydata „komunistyczno-niezależnego” tandemu Karelá Škudrýka z KDU-ČSL. Ten w 2. turze pokonał, co prawda, swoich rywali stosunkiem głosów 16 : 9 (Michalek) : 7 (Veselá), niemniej do pełni szczęścia zabrakło mu dwóch głosów. Jeszcze bliżej mandatu radnego był w 3. turze, w której zebrał 17 głosów, o dwa więcej niż kandydat „Niezależnych”, Václav Kavka.

Na wigilijnym stole

97 proc. Polaków uważa za najpopularniejszą potrawę wigilijną smolaną rybę - wynika z sondażu warszawskiego Centrum Badania Opinii Społecznej. Zdecydowana większość rodzin przygotowuje również na stół wigilijny śledzia i kompot z suszonych owoców (86 proc. makowicę i inne ciasta (83 proc.), pierogi z kapuszą lub grzybami (80 proc.), kapuszę z grzybami lub grochem (74 proc.) oraz barszcz czerwony (71 proc.).

Olbachocki producent damskiej konfekcji wzywowej, sp. z o.o.

HANS-MODE

zaprasza na tradycyjną wystawę świąteczną połączoną ze sprzedażą, która odbędzie się jak zwykle w sali Domu PZKO w Olbrachocicach.

Każdy klient otrzyma kartę, upoważniającą do zniżki 10% z ceny podczas każdego kolejnego zakupu.

Sobota 19. 12. od 9.00 do 17.00

Niedziela 20. 12. od 9.00 do 17.00

Spośród klientów rozlosowana zostanie cenna nagroda

FIRMA PRODUKCYJNO-HANDLOWA

Poszukuje:

■ SPRZEDAWCA-HANDLWIEC

WYMAGANIA: ■ wiek do 30 lat

■ prawo jazdy gr. B (C) ■ samodzielność ■ komunikatywność

■ KOBIETY do produkcji kompozycji z suszonych kwiatów

WYMAGANIA: ■ wiek do 40 lat ■ stan zdrowotny bez zastrzeżeń

■ zręczność i doświadczenia w wymienionej działalności mile widziane

Pisemne zgłoszenia z życiorysem prosimy przesyłać pod adresem:

FA SPRING, Rybářská 28 (areál AGRO), 735 62 Č. Těšín - Mosty

Spring

Fa 208096

▲ Budynek szkoły, którą w 1857 roku wybudowali ewangelicy z Grodziszczu, Koniakowa i Wołowca. Repr. z arch. A. FARNEGO

PRZED DWOMA WIEKAMI POWSTAŁA POLSKA SZKOŁA W GRODZISZCZU

W tych dniach upływa 200 lat od założenia polskiej szkoły w Grodziszczu. Naukę rozpoczęto tu na mocy zezwolenia Morawsko-Sląskiego Gubernium w Brnie, które nosi datę 21 grudnia 1798 roku.

Początkowo dzieci uczyły się w prywatnych domach - najpierw pod numerem 33, później pod nr. 73. Dopiero w 1802 roku zakupiono nieruchomości nr 47, gdzie w drewnianym budynku oddat naukę pobierały dzieci z Grodziszczu, Koniakowa, Wołowca, Trzanowic, Cierlicka, Żywocic, Stanisławic, Mistrzowic i Kotów. Do szkoły

uczęszczało w tamtych latach aż 200 uczniów. Niektórzy, z braku miejsca, w czasie lekcji siedzieć musieli na podłodze.

W roku 1847 gmina zbudowała dla

Przetrwiała 167 lat

głównie katolickich dzieci nową, murywaną szkołę na parceli podarowanej przez właściciela dóbr Gocha. Szkołę tę nazywano szkołą nr. 1. Szkoła nr 2 we wsi miała oddat charakter konfesyjny, ponieważ przeznaczona była dla dzieci z rodzin ewangelickich. W roku 1857

ewangelicy z Grodziszczu, Koniakowa i Wołowca postanowili wybudować nową, murywaną szkołę. Wielce zasłużył się dla tej idei nauczyciel Adam Cichy. Aby utrzymać konfesyjny charakter

szkoły, zamieniono ją w r. 1869 na szkołę prywatną. W dwa lata później stała się szkołą publiczną. Budynek szkolny jest do dziś własnością ewangelików.

Nauka w szkole nr 2 odbywała się od r. 1798 w języku polskim, zaś

w szkole nr 1 z początku w narzeczu morawskim, później, od r. 1863, w języku polskim.

Dzieje polskiego szkolnictwa w Grodziszczu przerwała II wojna światowa. Do ponownego otwarcia polskiej szkoły doszło tu dopiero 1 września 1948 roku. Kierownikiem szkoły był Józef Franek, następnie - Antoni Worek. Jego zasługą otwarto drugą klasę, w której uczył nauczyciel Jan Miśtal. Po A. Worku kierownictwo szkoły objął Władysław Matusek. I w sierpniu 1965 roku z powodu małej liczby dzieci szkołę zamknięto.

ADOLF FARKY

Z BATUTĄ W RĘKU SPĘDZIŁEM 50 LAT* - MÓWI ALOJZY KALETA

Metalurg, który pokochał śpiew

Choć inż. Alojzy Kaleta, który 7 grudnia br. obchodził swój jubileusz życiowy, 70. urodziny, jest z wykształcenia i zawodu inżynierem metalurgiem, prawie że całe swoje dorosłe życie spędził jednak z batutą w ręku - na stanowisku dyrygenta zaolziańskich chórów. Żeby tylko to - 17 lat stał też na czele Zrzeszenia Śpiewaczo-Muzycznego, a w latach 70. był też wiceprezesa ZG PZKO...

Dziś już - ze względu na wiek - zrezygnował z pracy z chórami, kto by jednak myślał, że pan Alojzy korzysta już tylko z zasłużonego odpoczynku, myliłby się. Cały swój czas poświęca bowiem Jubilat remontowi domu w Gutach, który zakupił przed piętnastu laty. Spodziewa się, że wiosną lub latem przyszłego roku dom ten mógłby służyć już wypożyczalni dla całej rodziny i spotkań przyjaciół. Na początku grudnia jednak pan Alojzy musiał przerwać pracę - remont przerwał nie tylko gwałtowny atak zimy ze śniegiem i temperaturą spadającą nawet poniżej minus 15 st. C, ale w dodatku blisko dwa tygodnie trzeba było też - w ramach obchodów urodzin - poświęcić spotkaniem z rodziną, przyjaciółmi... Korzystając z tej okazji, postanowiłem poprosić Jubilata o kilka słów, refleksji, wspomnień...

■ **Jak się to właściwie wszystko zaczęło? Jak hutnik - metalurg - staje się dyrygentem i jednym z filarów zaolziańskiego ruchu śpiewaczego?**

- W moim domu rodzinnym zawsze się śpiewało. A pochodzę z Wędrzyni-Zaolzia, niewielkiej wioski, której - jak wielokrotnie stwierdziłem, wiele prawie że nie zna. A szkoda, bo należały ona do najpiękniejszych na naszym terenie. Urodziłem się jako najmłodszy - najstarsza była siostra Joanna, kobieta pełna dobrotli, która jednak z powodu tragicznych przeżyć losowych, niestety, przedwcześnie zmarła, średni był Franciszek, który niedawno w świetnej formie obchodził 75. urodziny również w gronie członków zarządu zaolziańskiego MK PZKO, na którego czele stał przez wiele, wiele lat... Brat i siostra urodzili się jeszcze w starym drewnianym domu, ja już w nowym, murowanym, który chyba właśnie z powodu tego, że był nowy, nazwaliśmy zaoliżanie „Na Nowe Dwory”. No i na tych „Nowych Dworach” żyliśmy co prawda skromnie, ale nie pamiętam niedzieli, żeby nie zjawił się u nas ktoś z rodziny czy znajomych. A gdzie się spotyka na Śląsku Cieszyńskim kilka osób, tam się przecież śpiewa. Poza tym były i pewne rodzinne tradycje muzykowania - dziadek ze strony matki np., Paweł Szuścik - był trębaczem i grał na basie strachocowym. A jego synowie wszyscy muzykowali...

Pomimo wszystko muszę jednak

powiedzieć, że nie żyło się nam łatwo. Pieniądzy nie było za dużo, bo ojciec jako pracownik laboratorium Huty Trzywieńskiej nie zarabiał zbyt wiele. Ale miał przynajmniej w tych ciężkich czasach jakąś posadę. Z tym, że ojciec, żeby nie stracić pracy, musiał mnie i brata posłać do czeskiej szkoły. Pamiętam jak dziś - byłem wówczas uczniem 3. klasy polskiej szkoły - gdy przyszedł do nas pan řidici Adolf Svoboda i mówi: „Panie Kaleta, kam ten Lojzik pije do školy?”. Ojciec odpowiedział, że uczęszczam już do szkoły polskiej. No i padło zdanie - „Ale wy, pane Kaleta, přece chcete mi přečíst...”. No i poszedłem. Później jednak przyszedł rok 1938 i ponownie polska szkoła, wreszcie Niemcy i szkoła niemiecka. A o szkole średniej nie mogło być mowy, bo kiedy pytaliśmy o możliwości studiów, to usłyszeliśmy - „fir Polen ist kein Platz”...

Pašem więc krowy. I tu właśnie - na pastwisku - po raz pierwszy miałem okazję dotknąć się instrumentu muzycznego. Brat, który był wyuczonej na prace przymusowe do Niemiec, przysłał mi bowiem gitarę. I tak się zaczęło - poznałem kilka akordów i to były moje pierwsze kroki na drodze do muzykowania...

■ **Potem jednak przyszły lata w czesko-cieszyńskim gimnazjum, studia na uczelni wyższej, no i pierwsze doświadczenia z pracą z chórami...**

- Tak, poszedłem do gimnazjum, ale nie jak moi rówieśnicy, którzy mieli możliwość pobierania nauki podczas okupacji, do klasy szóstej, ale do czwartej. Straciłem co prawda dwa lata, ale zgodziłem się z dyrektorem Henrykiem Bolkiem, który mówił, że tak będzie dla mnie lepiej. No i w gimnazjum mnie ta muzyka wciążęła już na dobre. Śpiewałem w chórze, zdobywałem już pierwsze doświadczenia jako dyrygent, ale poza tym założyliśmy też kwartet i oktet wokalne. Do dzisiaj pamiętam jego skład - śpiewałem pierwszą tenor wspólnie z Jankiem Rusnoikiem z Oldrychowic, drugie tenory to był Jan Ruzs, który osiadł w Koszycach, i Erwin Raszka, barytony - zmarły niedawno Erwin Kaim oraz Janek Branny, którego losy potoczyły się później tragicznie... No, a basy to byli Józef Mazur i Władysław Gluza, a czasami

śpiewał z nami Emil Kowala. Niestety, niektórzy zmarli, z innymi się już nie spotykamy, na moim spotkaniu urodzinowym musiałem więc skorzystać z pomocy kolegów z zespołu, który w gimnazjum założony został przez kolegów o rok młodszych od nas - zaśpiewaliśmy więc w kwartecie - ze Stańskim Kostką z Bystrzycy, Bogusiem Stonawskim i Adamem Cienciałą.

Potem przyszły studia w Akademii Górniczo-Hutniczej w Ostrawie. Tam prowadził chór akademicki, a później również MK PZKO - oba miały próby w Domu Polskim. To było fantastyczne i szkoda, że się tego nie kontynuuje. Jakoś mniej ostatnio słychać o pracy kulturalnej wśród braci studenckiej...

■ **Cyżli studia kończył już Pan jako renomowany dyrygent?**

- Z przymrużeniem oka... Rozpocząłem jednak współpracę z bystrzyckim chórem męskim „Groń”, który stał się wkrótce - dzięki swojemu brzmieniu - konkurentem Jablonkowskiego „Gorola”. Pamiętam swój pierwszy występ w Domu Robotniczym - ja, filigranowy mężczyzna, a koło mnie 50 chłopca - Teofil Potysz, Franciszek Menšik, Adolf Pytlík - same chłopcy na schwał. Musiałoby to wyglądać trochę śmiesznie, ale nagrodzono nas gromkimi oklaskami. To był wspaniały okres i szkoda, że się skończył. W 1957 r. bowiem wyprowadziłem się do Cz. Cieszyna...

W Cz. Cieszynie wówczas - jeżeli chodzi o ruch śpiewaczy - panował pewien zastój. Co prawda w 1949 r. prof. Karol Hławiczka założył chór męski,

a później mieszany „Harfa” i chóry te co roku organizowały „Koncerty Muzyki i Śpiewu”, w 1954 r. prof. Hławiczka zdecydował się jednak wyjechać do Polski. W mieście, w którym przed wojną działało aż 7 chórów, życie śpiewacze przez 4 lata praktycznie nie istniało. Z inicjatywą założenia chóru żeńskiego przyszły wówczas w 1958 r. - panie Stefania Zielina i Romana Zahraj, które namówiły mnie, że bym to ja objął jego kierownictwo. Później uaktywniły się również chóry męski i mieszany. No i ta moja przgoda z „Harfą” trwała ponad 32 lata, bo skończyłem z dyrygowaniem chórów w 1991 r... Nadal jednak byłem i jestem członkiem Zrzeszenia Śpiewaczo-Muzycznego.

Przed rokiem miałem możliwość sprawdzenia swoich umiejętności z mosteckim chórem „Przełęcz”, kiedy to jego dyrygentka Halina Niedoba wyjechała do córki w Stanach Zjednoczonych. Była to więc tylko przgoda, ale bardzo piękna. A kiedy się tak zastanawiam, to z batutą w ręku spędziłem 50 lat...

■ **Pracował pan jednak nie tylko z chórami... Była przecież współpraca z Teatrem Cieszyńskim, a przede wszystkim praca zawodowa...**

- No tak - w Scenie Polskiej brałem - jako dyrygent - udział w pięciu spektaklach, a raz miałem okazję występować na scenie jako aktor. I to z samą Wandą Spinką, która już wtedy była świetną aktorką. Było to w r. 1961, spektakl nazywał się „Królowa Śnieżka”, główną rolę grała właśnie Wanda, a ja - na przemian z Władkiem Niedobą - królewicza. Pamiętam też wspaniałe bajkowe utwory, znane z filmu Disneya - np. „Serce mam tylko jedno...”. A później dyrygowałem np. w „Krakowiakach i góralach”, „Królowej przedmieścia”, „Pastorałkach”... Ta współpraca ze Sceną Polską dała mi wiele satysfakcji i możliwość poznania pracy scenicznej, które to doświadczenia wykorzystywałem później nieraz organizując koncerty.

Jeżeli zaś chodzi o pracę zawodową, to rozpocząłem ją w Hucie Trzywieńskiej, nie jednak wprost w ruchu, ale jako urzędnik w dyrekcji - ze względu

na stan zdrowia w tym okresie. W 1956 r. jednak - podczas wydarzeń na Węgrzech - mój komentarz wypowiedziany na jednej z narad, który oparłem na doniesieniach z polskich gazet, był powodem tego, że byłem przesłuchiwany przez 48 godzin przez służbę bezpieczeństwa. Później ówczesny dyrektor przełożył mnie do pracy na stalowni, a w dodatku dostałem rok w zawieszeniu. Przez 20 lat nie mogłem zatem robić kariery... Kiedy te czasy minęły, przyszła choroba oczu - katarakta - i musiałem odejść na emeryturę... Szkoda...

■ **Powróćmy jednak może do śpiewactwa. Wielu ludzi ubolewa nad tym, że młodzież ostatnio nie garnie się do śpiewu...**

- Po prostu młodzież jest teraz inna. W latach powojennych garnęliśmy się do chórów, bo śpiew nas łączył... Również teraz są młodzi chórczyści, młode zespoły - np. „Collegium Cantorum”, „Collegium Iuvenum”, słyszałem, że są młode zespoły wokalne w Nydku czy Stonawie, ale tak ogólnie to nie jest aż tak dobrze. Wydaje mi się, że wielu młodych ludzi jest po prostu głuchych - bez przerwy mają włączoną telewizję lub magnetofon, a muzyka leci z kolumnami również na spotkaniach, na których dawniej się śpiewało... W ten sposób młodzież staje się mniej aktywna.

Myślę, że wiele na tym polu mogłaby zdziałać szkoła. Słyszysz się czasami, że dzieci są bardzo zapracowane i na nie nie ma czasu. Ale myśmy też przecież chodzili do szkoły, studiowali, a w pracy pozalekcyjnej angażowaliśmy się dużo więcej. Młodzież chce pracować, trzeba ją tylko ukierunkować, podać jej rękę. Uważam zresztą, że młodzież wszystko potrafi - musiałaby się jednak znaleźć wiele zaangażowanych wychowawców.

■ **Może na zakończenie powiedzmy coś o Pana planach...**

- Trudno planować coś po siedemdziesiątce, na pewno jednak chciałbym z żoną i rodziną dokonać remontu domu i gospodarstwa w Gutach. Tu chciałbym się przyjeżdżać i wypoczywać. Chciałbym też uporządkować materiały poświęcone zaolziańskiemu życiu śpiewacemu - tyle przecież chórów zanika, znikają nity, dokumentacja. Z tego zbioru mogłoby potem korzystać studenci czy nawet badacze... Dalsza sprawa to uporządkowanie pamiętek, jakie udało mi się uratować po śmierci mojego znanego kolegi Janka Brannego, którego losy potoczyły się bardzo tragicznie. Z pewnością na to zasługuje...

Rozmawiał: JACEK SIKORA

Stajenki, szopki, jasełka...

Karlštejn jest chyba najbardziej znanym czeskim zamkiem. Niedawno w uliczce zbiegającej od centralnego parkingu pod zamkiem otwarto dodatkową atrakcję dla zwiedzających - Muzeum Szopek.

Tradycję jasełek zapoczątkował św. Franciszek z Asyżu, który w roku 1223 we włoskiej Umbrii chciał się podzielić z ludźmi wrażeniami z podróży do Betlejem. Postawił przed w leśnej grocie żłobek i przyprowadził do niego nawet żywego osiołka. O północy z 24 na 25 grudnia odprawił tam nabożeństwo, którym powitał dzień narodzin Pana.

Wszyscy obecni byli tą północną

mszą zachwyceni i franciszkanie zaczęli rozpowszechniać tę tradycję w całym chrześcijańskim świecie. Misterium to odbywało się tylko w kościołach, gdzie umieszczano figurki świętej Rodziny, czasami też trzech króli. W Polsce data powstania pierwszych jasełek nie jest znana, przypuszcza się jednak, że nastąpiło to w XVI wieku. W Czechach pierwsza szopka pojawiła się w roku 1560 - w praskim kościele św. Klimenta.

W roku 1782 cesarz Józef II zakazał stawiania żłobków w kościołach i prezentowania jasełek w klasztorach, ludzie jednak nie zamierzali z tego pięknego zwyczaju zrezygnować. Rozpoczęła się era budowania szopek w domach. W Czechach prawdziwe cacka powstawały w podgórskich chałupach, gdzie rzeźbiono figurki z drewna. W domach miejskich używano również papieru i cyny. Do stajenki dobudowywano krajobrazy, dodawano figurki pastery, owiec itp., nierzadko postaci były ruchome.

Według biblii narodzinom Chrystusa towarzyszyła gwiazda betlejemka. Po raz pierwszy namalował ją Giotto di Bondone w roku 1301. Odtąd bez niej nie obejdzie się żadna szopka, a ta była symbolem światła aż do początku dwudziestego wieku, kiedy zastępować ją zaczęła nie znana przedtem choinka.

Z biegiem czasu szopki wróciły do kościołów, jasełka odgrywane są dziś powszechnie, głównie przez dzieci, a szopki, prawdziwe cuda artystów ludowych z podgórskich wiosek trafiły do muzeów.

W muzeum pod Karlštejnem znajdują się przepiękne eksponaty, pochodzące głównie z Gór Kruzczyńskich. Oprócz starszych, 19-wiecznych, są tu także nowsze, jak choćby drewniana duża szopka, w której występują same

zwierzęta i koronkowe cudetko z dzieciactwem.

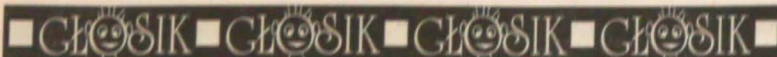
Planując wycieczkę na atrakcyjny Karlštejn, warto wygospodarować czas na odwiedzinę Muzeum Szopek w budynku byłej plebanii, której historia sięga XIV wieku. W pokojach podziwiać można także stare meble malowane i mieszczące, zwiędziać można też podziemiemy korytarz pierwotnego czteremastwiecznego budynku. Latem odpocząć można na tarasie, skąd rozciąga się piękny widok.

IRENA STONAWSKA

Na zdjęciach: Panorama zamku Karlštejn oraz szopki z ekspozycji muzeum szopek w Karlštejnie.

Zdjęcia autorki

»Cicha noc« ma 180 lat

Nie można wyobrazić sobie Świąt Bożego Narodzenia bez koled. Koledowanie, czyli chodzenie z szopką lub najróżniejszych „prezbiarów” jest zwyczajem starym. Zapoczątkowali je w średniowieczu studenci, żacy i ich nauczyciele. Zycyli ludzom szczęścia, pomyślności, bogatych zbiorów i otrzymywali za to datki. Śpiewali piosenki ludowe lub przez siebie ułożone na tę jedyną okazję. Później zajęli się tym tema-

tem także poeci i kompozytorzy, większość z przez nich napisanych koled nabrało cech piosenek ludowych, bo mało kto pamięta narodową ich twórców.

Los ten spotkał także jedną z najpiękniejszych koled polskich - „Bóg się rodzi”. Napisał ją Francisek Karpiński (1741-1825), zwany poetą serca. Z jego pióra pochodzi także pieśni religijne „Kiedy ranne wstają zorze” i „Wszystkie nasze

dzienne sprawy”. Jeśli zaś chodzi o pieśń „Cicha noc”, wszystkie chrześcijańskie narody świata zdolne są przysiąc, że to ich własna koleda. A tymczasem napisał ją austriacki nauczyciel wiejski i organista Franz Gruber i po raz pierwszy wykonał podczas Świąt Godowych w miasteczku Oberndorf (Górna Austria). Było to w roku 1818, a pieśń ta w ciągu 180 lat dosłownie zajmowała cały świat.

Literka

Śpiewnik dla Brygidki

W losowaniu konkursu („Głosik” z 28 listopada br.) o śpiewnik z dedykacją od pana Józefa Wierzegońa szczęście tym razem miała Brygidka Adamecka (PSP Karwina-Nowa Miasto). Śpiewnik Brygidka może sobie odebrać z łapek Myszy Ernestynki w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (koło rynku), a jej prawidłowe rozwiązanie brzmi tak:

Pytanie 1. Piosenka „Jada, jada, dzieci drogą...” ma 8 zwrotek i wszystkie umiem zaśpiewać.

Pytanie 2. Najbardziej lubię piosenkę „Hej na krakowskim rynku...”, umiem ją śpiewać.

Minikrzyżówka:
Poziomo - A. lis - lin; B. Ewa; C. parasol; E. samolot; F. Ina; G. dym - koń.

Pionowo - 1. lep - sad; 2. Ala; 3. ser - min; 4. wazon; 5. las - lak; 6. oko; 7. Nel - toń.

Uzupelnianka: Jeden prawdziwy przyjaciel lepszy jest jak wielu krewnych.

Gratulujemy Brygidce i zwiadamiani wszystkim, że w numerze świątecznym ogłosimy nowy konkurs z atrakcyjnymi nagrodami. Powiedziecie o tym także swoim kolegom i koleżankom, w domach których nie abnaje się „Głosu Ludu”, by nie zapomnieli pobiec do kiosku we wtorek, 22 grudnia br. Wazysey nasi młodzi czytelnicy będą mieli zabawę na wakacje świąteczne, oprócz tego znajdą tam także szczegółowy program telewizyjny na okres świąt, bo co gdy pogoda nie dopisze?

W DWUSETNĄ ROCZNICĘ URODZIN WIESZCZA NARODU POLSKIEGO

Logogryf obrazkowy

Największy poeta polski - Adam MICKIEWICZ (ur. 24 grudnia 1798) - oprócz poematów, dramatów, sonetów, ballad i romanów, napisał także kilka bajek. Właśnie jedna z bajek nas na zakończenie słusznie poucza, że prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie. Tytuł wspomnianej bajki stanowi rozwiązanie dodatkowe logogryfu.

Rozwiązuje tym razem tylko dla własnej przyjemności. Zadanie nie jest konkursowe, nie przysyłacie zatem rozwiązań, ale na Wasze listy Głosik cieszy się zawsze. Przyjemnej zabawy zyczy

SZARADKA

☆ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ☆ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ☆

Zbliża się koniec roku kalendarzowego, a więc czas na bilansowanie minionego okresu. Trzytygodnie tymczasem ocenili listopad w 1. PSP i donoszą:

Inna lekcja

Pod koniec listopada w naszej szkole nie brakowało atrakcji. Najpierw odbyła się w klasach siódmych „inna lekcja”. Nasi goście, harcerze-gimnazjaliści bardzo ciekawie opowiadali o historii harcerstwa. Opowiadania urozmaicone były harcerskimi piosenkami. Później dokładnie opisano nam części mundurka. Dowiedzieliśmy się m.in., że rogatka to czapka i że szobki są metalowa lilijka. Zapamiętałem, że jednym z twórców harcerstwa w Polsce był Andrzej Małkowiak, który żył w latach 1888-1919. U nas, na Śląsku Cieszyńskim, pierwsza drużyna

harcerska powstała w roku 1913. Zapoczątkowane harcerstwo w Polsce oparte było częściowo na wzorach skautingu. Tę udaną lekcję na pewno wszyscy zapamiętamy.

Marek Jeż

Bażantówka

Po raz pierwszy w naszej szkole odbyła się w dniu 26 listopada „bażantówka”. Organizatorami byli uczniowie klas ósmych, którzy przygotowali dla uczestników kilka trudnych i śmiesznych zadań. W zaproprowizowanej spółdzielni rolnej nasi młodzi koleścy musieli doić krowę, podać konia, strzyc barana itp. Wazysey wykonali swoje zadania i zostali pasowani na uczniów 1. PSP w Trzyczcu. Było bardzo sympatycznie i wesoło. Mam nadzieję, że impreza stanie się tradycją w naszej szkole.

Adam Kadlubiec

Eliminacje Konkursu

W dniu 30 listopada w bibliotece szkolnej odbyły się eliminacje Konkursu Mickiewiczowskiego. Naazym gościem był aktor Sceny Polskiej TC, pan Kazimierz Siedlizek, który fragmentem z „Pana Tadeusza” uroczystie zagal konkurs. Brało w nim udział 24 uczniów, którzy musieli wyznaczyć się solidną wiedzą z zakresu treści utworów, faktów z zyciorysu oraz uzupelnianiem fragmentów dzieł Adama Mickiewicza czytanych przez naszego gościa. Poziom był bardzo wyrownany.

Zwyciężyła Basia Sikora (kl. 7.a), drugie miejsce zajęła Gabriela Cymorek (kl. 8.a), a trzeci był Daniel Puczek (kl. 9.a). Wazysey otrzymali dyplomy i nagrody.

Magdalena Czapla i Urszula Kramarcik

ROZDZIAŁ XXVII Spotkanie z siostrą

W uroczym neglizu księżna Vera siedziała przy porannej czekoladzie. Wyglądała tak pięknie i tak kwitnaco, jakby pozbyła się raz na zawsze wszystkich swoich kłopotów i zmartwień. W pobliżu małego stolika, przy którym nie była miejsce, stał jej osobisty kamerdyner Francois, na którego wystarczyło spojrzeć, aby się przekonać, że jest wyjątkowo sprytny i zdolny do wszelkiej podłości. Podczas długoletniej służby na kających dworzec przyzwyczaił się na samym dniu duszy ukrywać swe myśli i wypowiadać tylko to, co mu było wygodne. Włosy miał przyprószone siwizna, policzki pomarańczowe. Od dwudziestu pięciu lat służył na dworze księżna Kraswogo. Verę znał od urodzenia i był do niej serdecznie przywiązany.

W późniejszych latach kamerdyner Francois stał się powiernikiem Wery. Potrafił ukrywać jej mniejsze czy większe wybrki, a później gdy napełniał się romans Verę z Elingarą, Francois był tym jedynym, przed którym nie miała tajemnic.

- Wieg mógł maż wyjechał na polowanie? - zapytała Vera, nalewając sobie czekolady.

- Tak jest, Wasza Wysokość - odparł Francois. - Książę wyjechał bardzo na.

- Słuchaj, Francois, czy byłeś na tym okropnym widowisku, kiedy miano nieszczęśliwą Joannę Wrońską? - Mimo bezgranicznego zaufania do kamerdynera, księżna jednak nie zdradziła przed nim tej największej tajemnicy swego życia.

- Idzie o tę dziewczynę, która tak bardzo wazysey lubiliśmy - odparł Prucz, obłudnie wznosząc wzrok ku niebu - jakże nas strasznie oszukała! Kto by się spodziewał, że dopuścił się tak wielkiego przestępstwa! Kto by się spodziewał tego po tej pięknej dziewczynie, która dawała się tak pobożna! Za przestępstwo swoje zapłaciła życiem.

Vera nie mogła ukryć radości, słysząc te słowa.

- Wieg egzekucja została wykonana? - zapytała popieszenie. - Wieg Joanna Wrońska pożegnała się już z tym światem?

- Biedaczka skończyła na szubienicy, Wasza Wysokość! Na własne oczy widziałem, jak ją wieszano.

Westchnienie ulgi zafalowało piersią Wery. Ta jedyna istota, mająca jej ujemnie, pożegnała się raz na zawsze ze światem ludzi żyjących.

- Opowiedz mi, Francois - indagowała znów księżna po chwili - jak Joanna zachowywała się w ostatniej chwili. Czy widać było, że się boi śmierci?

- Jeżeli mam być szczerzy, Wasza Wysokość, to muszę przyznać, że wyleła datą jak męczennica. Z opanowaniem i spokojem szła na szubienicę i gdy sięgnęła na drabinie, gdy karzuc jej strzykacz na szyję...

- To może usiłowała jeszcze twierdzić, że jest niewinna?

- Właśnie to były jej ostatnie słowa, Wasza Wysokość. Powołała Boga na świadka swej niewinności. Jednakże na nic się to nie zdało, nie pozwolił jej dłużej mówić.

- A co się stało ze zwłokami?

W momencie, kiedy chciał odpowiedzieć na to pytanie, za oknem rozległ się turkot. Jakis powóz zatrzymał się u podjazdu do książęcego pałacu. Francois podbiegł do okna i po chwili zawołał:

- Wasza Wysokość będzie miała szczytną wizytę. Jego Wysokość książę Pan wysiadł właśnie z powozu i skierował się w stronę schodów. (dla)

☆ GŁOSIK I LUDMIŁA ☆ GŁOSIK I LUDMIŁA ☆ GŁOSIK I LUDMIŁA ☆

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu”, P.O.Box 29, Novináfská 3, 709 29 Ostrava 1. UWAGA! Pisząc do nas, nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

KOLORYSTYCZNA MONOGAMIA CHOINEK JUŻ SIĘ OPATRZYŁA

Bukiet w świątecznym przybraniu

Z maku, miodu i bakalii

■ Makowe ciasteczka

Składniki: 1 szklanka cukru, 1 1/4 szklanki maki, 5 łyżek masła lub margaryny, 10 łyżek maku, 2 żółtka, 3 łyżki śmietany, dużej do wysmarowania blaszki. Trochę maki do podsypywania oraz 1 łyżka do smarowania wierzchołów ciastek.

Przygotowanie: Mak zala wrzącą wodą i pozostawić, a następnie. Wyjąć na sito i osuszyć. Makę wysypać na stolnicę, dodać masło lub margarynę i zagnieść. Po zostawieniu w chłodnym miejscu na godzinę. Walkować dość cienką placki i wykrawać z nich kształtem ciastka. Układać na wysmarowanej tłuszczem blaszce, smarować rozbitym jajkiem, piec na jasnozielony kolor.

■ Placek makowy

Składniki: 31 g maku, 8 jaj, 3 łyżki wrzącej wody, 3 łyżki miodu, 31 dag cukru, 1/2 szklanki tartej bułki, 1 łyżeczka proszku do pieczenia, dowolne bakalie (powinno być jednak trochę skórek pomarańczowych), 1 łyżka masła do wymażania blaszki.

Przygotowanie: Mak sparzyć, wylać na sito, osuszyć. Zmielić dwukrotnie w maszynce z siakiem „makowym”. Żółtka utrzeć z cukrem, dodając po 1 łyżce miodu i wrzącej wody. Kiedy masa stanie się pulchna, ucierać dalej, dodając mak, tartą bułkę oraz po trochu proszku. Do dobrej wręczności ciasta dodać bakalie. Na koniec ubić bardzo sztywną pianę i wymieszać lekko z ciastem. Włożyć na wysmarowaną blaszkę na grubość 1,5 cm. Piec w średnio gorącym piekarniku, aż wierzchołki staną się złotymi, a pacyczek wbiły w ciasto błądźno ściany.

■ Makowiec-białkowiec

Składniki: po 1 szklance - białek, maki, cukru pudru, maku, 1 łyżeczka proszku do pieczenia, 3 kropki zapachu migdałowego, 1 cukier waniliowy, 1/2 kostki margaryny, 1 łyżka masła lub margaryny albo papier pergaminowy do wyłożenia formy. Polewa: 1/2 lanki margaryny, 1/2 kg cukru pudru, 2 łyżki kakao.

Przygotowanie: Białka ubić w sztywną pianę, pod koniec ubijania wysypując po trochu cukier. Dodać zapachy, makę i wymieszać. Margarynę stopić, dodać do ciasta, wymieszać. Wylać ciasto na blaszkę i piec, próbując pacyczkiem, czy jest już gotowe. Ostudzone poleć parą polewa (margarynę, kakao i cukier włożyć do garnuszka i rozpuścić).

■ Budyń orzechowy z formy

Składniki: 6 jaj, 3 łyżki miodu, 6 łyżek cukru, 12 dag wosku do orzechów, 1 łyżka bułki tartej, 100 g kawy waniliowej lub kawałek laski wanilii.

Przygotowanie: Utrzeć żółtka z cukrem i masłem. Orzechy zmieć na maszynce do orzechów. Białka ubić na sztywną pianę. Dodawać do utartej masy po trochu: orzechy, pianę i tartą bułkę stale mieszając. Włożyć do formy budyńowej w nurnej w wodnej kąpiel i gotować 1 i 1/2 godziny.

Kolumnę przygotowała:

WANDA KUJA

Inną mamy modę, inną konwencję. Zmieniła się świąteczna scenografia, zielone drzewko nie jest już obowiązkowym rekwizytem Bożego Narodzenia. Co zamiast? Bukiet - mówią dekoratorzy. Tyle, że w świątecznym wydaniu.

Ułożony w dzbankach, wiklinowych koszkach, złotych wiaderkach, ratanowych i ceramicznych misach. Z dodatkami sztucznych i żywych kwiatów, świeżych gałązek chojny, świątecznych biabelotów, miniaturowych mikołajów, prezencików, dzwonek, gwiazdek czy ozonowanej jemioli. Sek w tym, by wszystkie te świecidełka były dobrane ze smakiem.

Świetnie prezentują się kompozycje w dwóch, trzech kolorach, kwiaty hortensji z gałązkami bluszczu, róże z jodłą albo świerkiem czy gałązkami glogu. Do tego ozdobne wstęgi uszywane na krawędziach niewidocznym cienkim jak igła drutem, winogrona z bombek. Oryginalnie wygląda busz zielonych gałą-

zek ulokowany w starym metalowym czajniku przyozdobionym kruchymi ciastkami. Dobry efekt dają też świąteczne kule dyndające u sufitu, wykonane z imitacji chojny poprzepłatanie ozdobi, słomą, egzotycznym suszem, jarzębina. Co bardziej odważnych zainteresować mogą kompozycje udekorowane miniaturowymi sztuczkami, dzbankami w skali mikro, nutami, dżelami misierne układane na suchej gałęzi do postawienia na komodzie.

Tradycjonalistom, którzy choinkę na święta mieć muszą, pozostaje wpaść się w modną konwencję oszczędności kolorów, która zderzona znowa zupełnie magię fery barw. Choinkowa moda nosi się dzisiaj w niekonwencjonalnej wersji mono, czyli w zło-ście, bieli i błękitnie, szafrańcu. Nowe trendy zupełnie wymiotły pstrokate

bombki. Ich miejsca zajęła wstążka, kwiaty, ozdoby w kształcie serduszek, owoców z plastiku i jedwabiu, imitacje orzechów czy liści. Drobiazgi te już nie blyszczą, a udają szron, aksamit lub perłę.

Kolorystyczna monogamia choinek lansowana od paru lat, podkreślana dodatkowo identycznym kolorem oświetlenia, przyjęła się na dobre, ale i opa-

trzyła. Pewnie dlatego dekoratorzy coraz częściej łamią tę konwencję i sięgają po dyskusyjne zestawienia i barwy - jasną pstrokatą zieleni i cymober, amethyst. Sporo w takiej scenografii kokard, miniaturowych bombek spitych w peki jak winogrona i wieszanych na przymian z bombkami w kształcie sopli. (DZ)

SIEDM SPOSOBÓW NA UKŁADANIE SERWETEK Dekoracja stołu

■ Styl „Z zagrody”

Złóż serwetkę w trójkąt. Oba zewnętrzne rogi wsuń jeden w drugi i ustaw serwetkę na talerzyku. Wierzchnią warstwę górnego rogu materiału wywinij w dół. Ozdób kompozycje np. kwiatkiem.

■ Styl „Safari”

Złóż materiał na pół. Jedną trzecią górnej jego warstwy wywinij na wierzchu, a jedną trzecią dolnej jego warstwy - pod spód. Zapraszaj powstały w ten sposób prostokąt, przewiąż grubym pasmem lityka, a lityka zawiąż na wierzchu na supeł.

■ Styl „Nostalgia”

Posrodku złożonej serwetki ulóż oplatki i przewiąż wstążką z cienkiego tiulu tak, by objęła ona również bukietki kwiatów.

■ Styl „Romantyka”

Złóż serwetkę wzdłuż dwa razy. Powstały długi prostokąt owiń wokół palca, zwiąż wstążką u dołu i ulóż palcami różę. Do ukrycia wstążki użyj świeżych gałązek laurowych lub świerkowych.

■ „Kwiaty”

Rozłóż serwetkę. Jej dolny róg zagnij, na wysokości jednej trzeciej, do wierzchu. Zapraszaj serwetkę przez środek, wyznaczając linię od rogu zagiętej.

go ku górze. Wywin dwa boczne rogi tak, by powstały dwie półokrągłe, przylegające do siebie fałdy serwetki. Postaw serwetkę na talerzu, wkładając końcówki dolnego brzegu jedną w drugą. Teraz wystarczy tylko całość ozdobić kwiatami i listkami.

■ „Jak z Azji”

Złożoną w prostokąt serwetkę ulóż w harmonijkę o szer. fałd ok. 2 cm i zapraszaj. U dołu przewiąż wstążką, a u góry ulóż z niej wachlarz.

■ Styl „Morski”

Uprasuj serwetkę. Złóż ją w prostokąt, zapraszaj i przewiąż aksamitką. Na kokardce przymocuj muszelkę (najlepiej wykorzystaj to tego dwustronnie przylepną taśmę). (PD)

MALOWANE, WYŚCIELANE, WYKLEJANE...

Pakujemy prezenty

Gwiazdkowe upominki nie muszą być drogie ani okazałe. Mają świadczyć o naszych serdecznych uczuciach dla osób obdarowywanych. Pięknie i z pomysłem owinięte - sprawią większą radość.

■ Stodłki mini

Pudełko po zapalniczkach jako etui dla małego upominku. Można go owinać teksturą falistą, przewiązać kawałkiem materiału, nakleić gwiazdki.

■ Malowane, wyklejane

W takich pudełkach kupujemy herbatę, ciasteczka, cukierki. To także znakomite „schowek” dla gwiazdkowych podarków. Jeśli mamy w domu farby, wyczerpijmy dowolne ornamenty na bokach i wierzchu. Albo skorzystajmy z gotowych naklejek.

■ Wyścielane pudełko

Czekoladki zjedzone, została bombonierka. Możemy ją wykorzystać jako opakowanie niewielkiego prezentu. Na wierzchu naklejamy np. pocztówkę i „obrysowujemy” ją srebrnymi i złotymi gwiazdkami. Środek wykładamy materiałem.

■ Po ciasteczkach

Inny, bardziej pracochłonny wariant wykorzystania pudełka po lakościach - boki obciągamy materiałem albo kolorowym papierem. Na wieczko naklejamy barwne ozdoby - też mogą być proponowane przez nas naklejki.

■ Szampańskie bąbelki

Nie wyrzucamy folii, w którą są owinięte przedmioty wymagające szczególnej ochrony. Przyszyj ją jako efektowne opakowanie prezentu. Wystarczy tylko dodać ozdobną kokardę. (SK)

DLUGIE WIECZORY SPRZYJAŁY NIESAMOWITYM OPowieściom

Adwentowe sny...

W adwenta ziemia święta - mawiali nasi przodkowie i starali się ze szczególną powagą traktować dni poprzedzające Boże Narodzenie. Przestrzegali licznych zakazów i nakazów, które obowiązywały już od niedzieli św. Andrzeja. Nie wolno było bawić się ani śpiewać, odmawiano sobie smakołyków, zabronione były hałaśliwe rozmowy i śmiech.

Był to czas różnych wróżb i przepowiedni, a zwłaszcza proroczych snów. Najważniejszy był sen w pierwszą niedzielę adwentu, wtedy można było wywróżyć, co nas spotka w przyszłym roku.

Ważne były również sny w pozostałe niedziele. Interpretacje były różne, ale wiadomo było, że pogodny, kolorowy sen zapowiadał pomyślność. Dobrze było przysnąć sobie wchodzenie po schodach i wspinanie się w górę, latanie, bieg przed siebie, a także widok kogoś bliskiego, kto już zmarł. Gorzej było z wyrwanymi zębami, zawałonym domem, burzą, robactwem. To wróżyło kłopoty.

Niektórzy w pierwszą niedzielę adwentu zrywali gałązki jabłoni lub wiśni i umieszczali ją w wazonie. Jeśli roślina zakwitła na Boże Narodzenie, oznacza-

ło to wielkie powodzenie i zdrowie dla całego domu. Dziewczęta czasem w tym dniu wieszaly pod lampą wieńiec z jednolity, ładnie go ozdabiający, między innymi czterema świeczkami. Świeczki musiały być czerwone, bo ten kolor był szczególnie magiczny. Wieniec miał chronić dom i zapowiadać osobiste szczęście dla każdego.

Długie wieczory sprzyjały także niesamowitym opowieściom, snutom w gronie rodziny i sąsiadów. Wspólnie skubano pierze i obrabiano cebulę, a przy tym straszone się wzajemnie historiami o pokutujących duszach.

Wierzono, że najchętniej te błędne ogniki pojawiają się właśnie w adwencie. (gkm)

PODARUNEK POWINIEN SPRAWIĆ OBDAROWANEMU PRZYJEMNOŚĆ

Podziękujmy mężowi za szalik...

Dziś, jak przed laty, dajemy i otrzymujemy prezenty. Są one w dalszym ciągu sposobem okazywania miłości, wdzięczności, miłości, chęcią sprawienia radości. Prezenty otrzymujemy na urodziny, imieniny, św. Mikołaja i na Gwiazdkę. Zakończani obdarowywują się drobiazgami, by okazać miłość, małżonkowie, aby potwierdzić łączące ich uczucie. Dzieci spragnione są prezentów jak pieszczoł od matki i ojca...

Prezent, bez względu na jego wartość materialną, powinien sprawić obdarowanemu przyjemność. Kupując go

nie kierujemy się naszym gustem, ale zastanawiamy się, czy będzie on upragniony albo przynajmniej mile widziany. Nie uszczęśliwiamy na siłę parę białych myszek naszą ciocię, która nie dotrą, że hoduje pięknego kota, to na widok myszy dostaje szczy. Prezenty zbyt drogie też mogą wprowadzić w zakłopotanie. Przecież taki podarunek zobowiązuje i przy najbliższej okazji trzeba będzie się zrewanżować. Jak to zrobić, jeśli ten rewanż pochłonie połowę naszej pensji?

Bywają też prezenty przechodnie.

Kiedy nieoczekiwanie zaproszeni jesteśmy na święta i nie mamy przygotowanego prezentu gorętkowo przyszuujemy szuflady i szafy. Może znajdzie się coś, co nam nie jest potrzebne. Dobrze, jeśli akurat dana rzecz przyda się obdarowanemu, gorzej, jeśli jest to tzw. „prezent przechodni”. Znamy mi jest przypadek, gdy taki właśnie flakon wody kolońskiej trafił do swego pierwszego właściciela.

Co więc kupić? Ten odwieczny problem możemy rozwiązać. Przecież każdy z nas przy okazji rozmów wyraża

chęć posiadania takiego czy innego przedmiotu. Wystarczy zapamiętać. W najbliższych czasach konwersacje sięgajmy zmianie. Do niedawna jeszcze nie wchodziło o dawanie w prezencie drobnych czy mydełek (bo to niby mało, ale ktoś nie dba o czystość). Także spójmy na dzisiaj z pewnością będą mile przyjęte. A jeśli już zdarzy się, że prezent nie spełnia nam się nie podobna, nie pokonujemy mężowi za szalik w kolorze fioleku, który dodaje nam tych niepotrzebnych 10 lat. Pomyślmy, że mają chęć sam wyrazić przyjemność, a szalik od razu wyraża się twarzą, a my ze wzruszeniem będziemy mieć try w oczach.

kronika rodzinna

Dnia 23. 12. 1998 obchodzi swój jubileusz, 85-letnie urodzin nasz Kochana Mamusia, Teściowa, Babcia i Prababcia
pani ANASTAZJA UHROWA
z Rychnow. Z okazji znacznego jubileuszu składamy serdeczne życzenia zdrowia, szczęścia, pomyślności i jeszcze wiele miłych chwil spędzonych wśród najbliższych i przyjaciół. Syn z żoną, wnuczka Helena i wnuk Julian z rodzinami. B-224

Niech Cię omijają trąski i kłopoty tego świata. Miej w swoim sercu spokój boski i spokojne dalsze lata.
Dnia 21 grudnia obchodzi swój jubileusz 70-letnie urodzin nasz Drogą
EWA PIŁCHOWA
z Nydku. Z tej okazji serdeczne życzenia zdrowia, szczęścia i wszelkiej pomyślności składam rodzinie. OL-183

Zarząd Główny Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego składa serdeczne gratulacje
panu prof. dr. hab. DANIELOWI KADŁUBCOWI
z okazji uzyskania tytułu Profesora zwyczajnego, nadanego przez Senat Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Pan Profesor uzyskał tak najwyższy tytuł naukowy. Życzymy wiele pomyślności w życiu osobistym oraz w pracy naukowej, która zawsze podbudowuje naszą pracę społeczną. B-228

Dnia 21 grudnia minie 10 lat, gdy nas na zawsze opuściła nasza Kochana Mamusia, Teściowa, Babcia, Prababcia oraz Ciocia
śp. ZOFIA KOZOKOWA
z Trzycia-Kanady. Wszystkich, którzy ją znali, prosimy o chwilę wspomnień. Najbliżsi. O-126

Jak różne są rzeczy ukryte w króciutkim wyrazie tal...
Dnia 21. 12. 1998 mija 6. bolesna rocznica śmierci naszego Jedynego Najukochańszego Syna
śp. ANDRZEJA BRECHERA
z Rzeki. Kto Go znał i kochał, niech wspomni razem z nami. Rodzice. AD-240

Dnia 21 grudnia mija 4. bolesna rocznica, kiedy od nas na zawsze odeszła nasza Kochana
śp. IRENA ŚMIEJA
z domu Ostuszkca. Wszystkich, którzy znali Jej dobre serce, prosimy o chwilę wspomnień oraz modlitwę. Najbliżsi. C54/259

teatr
SCENA POLSKA - CZ. CIESZYN: Edith i Marlene (19. godz. 17.30, gr. O-6)

kina
ORLEWA - Wszczęchwał; Nędzniczy (19, 20, 21, godz. 17.30); Armagedon (19, 20, 21, godz. 20.00); KARWINA - Reflex: Trzeba zabić Sekala (19, 20, godz. 17.00, 20.00); Spiociny (21, godz. 17.00, 20.00); Centrum: Truman show (19, 20, 20.00); 14.5.20.00; 21, godz. 20.00); Czardzielski miast (19, 20, godz. 15.00); Świt: Męczennicy z żelazną maską (19, 20, godz. 17.45); Ratujcie żołnierza Ryana (19, 20, godz. 20.00); Królowna lebzdrzy (19, 20, godz. 15.30); Centrum: Cesarz i diabeł (19, 20, 21, godz. 15.30); Negociator (19, 20, 21, godz. 17.45, 20.00); O zapominającym czarnoksiężniku (20, godz. 14.00); CZ. CIESZYN - Central: Mała mroźna syrenka (19, 20, 21, godz. 16.15); Czas dyktanda (19, 20, 21, godz. 18.30); TRZYNICIE - Kosmos: Coś na tej Maryj (19, 20, godz. 17.30, 21, godz. 17.30, 20.00); Oczy węża (19, 20, godz. 20.00).

co, gdzie, kiedy
CIERLIKOWA-KOŚCIELEC - MK FZKO zaprasza na wigilię 20. 12. o godz. 15.00 do Domu Polskiego im. Żwirki i Wigury. Każdy uczestnik przynosi podarunek w cenie 30 koron (3,3zł) i kilka ciastek z własnego wypieku.
HAWERZÓW-BŁĘDOWICE - Zarząd MK PZKO z polecanym Klubem Kobiet i Seniora zapraszają na wigilię 28. 12. o godz. 16.00 do Domu PZKO.
SUCHA GÓRKA - Karwiński zespół "Przyjaźń" śpiewać będzie koledy w niedzielę 27. 12. o godz. 10.00 na naboże-

Mijają lata, niktą marzenia, pozostaje tal i smutne wspomnienia.
Dnia 21. 12. mija druga bolesna rocznica, kiedy nas nagło opuścił nasz Kochany Mąż, Ojciec i Dziadek
śp. WŁADYSŁAW KOWALCZYK
z Olbrachcie. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. C52/155

Kto znał, niechaj wspomni, kto kochał, nie zapomni.
Dnia 19. 12. 1998 mija druga bolesna rocznica śmierci naszego Kochanego Zony, Maki, Babc, Siostry, Cioci i Szwagierki
śp. STANISŁAWY SWACZYŃCZAK
z Karwiny-Nowego Miasta. O chwilę wspomnień proszą mąż oraz synowie z rodzinami. C54/248

Dnia 21. 12. mija pierwsza rocznica, kiedy uciechło szczęście nasze Kochanej Matki i Zony
śp. WANDY ROZBROJOWEJ
z Orłowej-Lazów. O chwilę wspomnień proszą mąż i syn. C54/262

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim krewnym, przyjaciółom, sąsiadom, współpracownikom, przedstawicielom zespołów i Kół PZKO oraz znajomym za okazane wyrazy współczucia, kwiaty i liczny udział w pogrzebie naszej Kochanej
śp. RNDR DANUTY JAWOREK
Dziękujemy ks. Niedobie za dostojne przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego, zespołowi „Olza” z kapelą, chórami i diutewi z Trzyczyną za piękne melodie i śpiewy. Przedstawicielom ZG PZKO i MK PZKO Trzyczynę za wruszające słowa pogrzebania. Mąż i najbliższa rodzina. B-227

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim krewnym, przyjaciółom i znajomym za wyrazy współczucia, kwiaty i liczny udział w uroczystości pogrzebowej naszego Ukochanego
śp. ERWINA RYBICKIEGO
z Karwiny. Dziękujemy za wruszające słowa pogrzebania p. St. Kondziolce oraz chórom „Hejnal Echo” i „Liria” za upiększenie obrzędu pogrzebowego. Zasmucona żona i córki z rodzinami. C54/266

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy, że 14 grudnia 1998 r. w wieku 87 lat zmarł nasz Ukochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Pradziadek, Szwagier, Wujek, Pan
śp. ALFRED RYCHLIK
z Suchej Górze, Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w poniedziałek 21 grudnia 1998 r. o godz. 14.00 z kościoła katolickiego w Suchej Górze. W smutku pogrążona rodzina. O-127

dzie się 29. 12. o godz. 16.00 w Ropicy. Prosimy zabrać małe upominki.
UWAGA! Według ostatnich informacji, „Bieg Piastów” odbędzie się w niedzielę 14 marca 1999 r.

KARWINA - Grupa teatralna AHA, działająca przy gimnazjum w Karwinie, zawiadamia o imprezie Mrowisko - przeglądzie amatorskich grup teatralnych dnia 17. 4. 1999 w Domu PZKO w Frystacie. Grupy teatralne zachęcamy do wzięcia udziału. Będziemy wdzięczni za wsparcie finansowe na koncie: MORAWIA BANKA, s. o. o. 1206291127/4500, variabilni symbol 1. Blizsze informacje w internecie pod adresem: www.globalnec.cz/AAA, pytania można przysłać pod e-mail: werkon@post.cz

oferta pracy
ZARZĄD GŁÓWNY PZKO przyjmuje kandydatów na pełny etat. Zgłoszenia należy przesłać do 15. 1. 1999. Z kandydatami będą przeprowadzone rozmowy wstępne. B-225

kupno
KUPIE starą lalkę dziecięcą z głową z porcelany albo z innego materiału, pluszowe niedźwiądki, blaszane zabawki, emalowane szklane reklamówki. Przyjadę. P. Sebor, Palachna 194, 290 01 Podbrzezie, tel. 0602374701. B-121

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

Derby (i szansa) dla KSK

Iligowi hokeiści Hawerzowa kontynuowali w środka tygodnia serię zwyciężych spotkań z drużyną Kadania (poprzednio 2:1 i 4:5), pięcioletnie swe zwycięstwo dopiero w „pomerplay”. Dzięki nim wrócili oni na 8. pozycję (była to jedyna zmiana w tabeli). W II lidze z napięciem oczekiwano na wyniki meczów drużyny, walczącej jeszcze o trzy pozostałe miejsca w „aprywilejowanej ósemce”. W derby powiatu karwińskiego dość szalenie wygrali w Orłowej, zaś wyprzedzając ich rywal - Przerów i F.M. - niewygodnie rozstrzygnęli punkty, wychodząc niesamowicie „na rynek” hokeistom KSK. Zdecydujące więc ostatnia kolejką!

OLIGA: HAWERZÓW - KADANIA 4:2 (0:0, 3:1, 1:1). Powoli już staje się tradycją, że hokeiści HCII każą swym kibicom długo czekać na I. bramkę. W ciągu 7 minut nie wykorzystali oni dwóch okazji przesyłki liczebnej; w 11. min. przetrzeźnił bramkę dobiegł Kuzary nawet z I metra! Z drugiej strony Kadania (K) w sytuacji sam na sam nie dał rady bramykowi Masnemu. Dopiero początek II odsłony wyświadczył gospodarzom 19. sekund - Grimm spod niebieskiej linii 1:0. Kolejnym strzałem Kelnera, Alipowa i Pibby zabrakło lepszego wykończenia. W połowie meczu Romum podwyższył na 2:0, zaś w 33. min. Pibbyta spotyknął przewagę 2 graczy - 3:0. W 38. došlo do błyski i wykluczenia Hranáka (K) oraz Katlika i Sochorka (H) na 5 minut o do końca meczu. Goście w 40. min., grając przez 5 minut w przewadze, obtyli na 3:1 (Nosek) i choć w III tercji zmieniali tytuł czwójk obrońców, nie rezygnowali; Masny musiał kilka razy interweniować; Masny zdobył kontaktowego gola (3:2) i zaczął się dramat, zwłaszcza gdy Alipow (H) zmarnował koleję strzału, lecz na 40. sekund przed ostatnią syreną Holcz strzałem przez całe niebem lodowisko trafił poza bramkę - 4:2. Tak więc 3 spośród 4 goli hawerzowa strzelił obrońcy Nie grał reprezentowany Sedla i Se-mal (będzie reprezentował RC na MSJ do lat 20). Wyrzłmili się Masny i Grimm. Wdruw (6) 140. (6)
Chmusów - Zajno 2:4, Kralupy - J. Hradec 3:3 itd. Po 28. kołt. I. Zajno 4:2, 2. Trzebiez 3:8... 8. HCH (9) i 9. Kralupy (8) po 25. 10. Kadań 2:2 pkt. itd. DZIS: Pisek - Hawerzów (poprzednio 6:2 i 1:4), zaś w poniedziałek 21 bm. o godz. 17 spotkanie 19. kolejk. (awans: Hawerzów - J. Hradec 5:0 i 1:2).
OLIGA: ORLEWA - KARWINA 3:4 (0:2, 2:2, 1:0). Niezmiernie ważne i prestiżowe derby wygrali goście, chociaż ostawiali mieli więcej z gry. Mecz był bojowy i stał na dobrym poziomie. Krawek wderował z jednej połowy lo-

doskwa na drugą gospodarze wypracowali sobie wazkie dozwolony znan, lecz mało zarobili strzałów. Zdecydowała I. tercja. Kolejność bramek: 61. sekunda - po strzale Holka krawek odbił się od tylny bndaj i -kurialnie- od parkanów bramkarsz hurecki do... siatki - 0:1; 6. - Gergela (w asyście Machálek) 0:2; w 10. i 12. min. orłowanie z I m(1) nie potrafił pokonać bramkarsz Żurka, podobnie jak w 20. min. Petr Balajka i 2:1. - Dwojak zmarnował nawet sytuację sam na sam; 23. - wielką szansę podwyższenia wyniku zaprzepiecił Michálek (K); 28. - Potánil (ob. Vráheř i Machálek) 1:2; 29. - Dvořák (ob. Vráheř i Potánil) 2:2; 36. - Šebek z podania Petr Balajki (znów w przewadze) 2:2, ale po 28 sekundach po kardynalnym błędzie orłowan - nieobstawnym Ruzal - 2:3, zaś minutę później - Galgonek (as. Ruzal) 2:4; 46. - Potánil ożywił nadzieję 3:4; 50. - gospodarze nie wykorzystali 53-ek. okresu gry 5 na 3, 55. min. - doskonalszy sytuacji nie spotykowali L. Duba (K), „spalacza znan” - Dvořák (O.). Na 36 sekund przed końcem orłowanie wycofali bramkarsz, ale na 3 sekundy przed ostatnim gwizdem sędziego Hradla krawek spudłował Kery: 6 - 6, w 20. Widzów 1000. (Ab)

SPORT POLSKI

NA ME PIŁKARZEK RĘCZNYCH w Holandii Polki przegrały z Danią 21:29 (Ejmont 7), ale pokonały Macedonię 27:15 (Ejmont 12), zajęły 3. miejsce w grupie (6 pkt. - 112:110) i zmierzają się dziś o 5. miejsce ME z Niemkami. Ponadto wywalczyły one awans do MS-99.
TYTUŁ akademickiej wicemistrzyni świata w judo wywalczyła w Pradze Marta Kolodziejczyk, przegrywając w finale kat. +78 kg z Hartweid (Hol). Błąz w wadze 63 kg zdobyła Irena Tokarz.
REWANŻOWE MIECZ Pucharu Kobiecra koszykarski. JDA Dijon - Ericsson Bobry Blyton 71:67 (1. mecz 79:78 - awansując Francuzi); TH Bonn - Pogon Ruda Śląska 76:71 (1. mecz 70:77 - aw. Polacy). Puchar Ronchetti: Polka Pabianice - Elitour Holon 55:59 (1. mecz 60:59 - aw. Izraelki). Eurocup final (10. r.): Porto Gdynia - IG Zabawka 73:69 (20:36). Morawianki są przedczwartkami grupy.
POLSKIM PIŁKARZEM ROKU 1998 - wg plebiscytu tygodnika „Jaka Noms” został Mirosław Trzebiek (obecnie Osanna Pampeluna), trenerem - Janusza Władki (zakończony reprezentacji), zaś „zdokryciem roku” - Tomasz Frankowski (Wisła Kraków). (Opr. eł)

CO SŁYCHAĆ W REGIONIE?

TENISISCI STOŁOWI HC TRZY-NIEC przegrali również ostatnie mecz I serii spotkań - na stołach przedronnika belki w Husztopeczach 0:10 i B-drużyną w Zabobuchach 1:10. W tabeli porównaj tuż z jednym tytuł remisem na samym dniu (12 pkt.), ale w rewanżowych meczach podejmować one będą wyprzedzających ich Prociów (13 pkt.) i Mokre Łazce C (14 pkt.), a więc mogą się jeszcze uratować. Husztopecz B pokonają również Nowa Wieś
NAGRODY SI. SPORTKI: II - 262 244 Kč (2), III - 12 699 Kč (59), IV - 552 Kč (2714), V - 63 Kč (51 094). I LOSOWANIE: II - 524 488 Kč (1), III - 32 576 Kč (2), IV - 752 Kč (1991), V - 77 Kč (41 351). SZANSA: II - 100 000 Kč (3), III - 10 000 Kč (17), IV - 1000 Kč (190), V - 100 Kč (1938).

OLIGAWKA: HAWERZÓW: sobota godz. 15.35-17.15: niedziela 13.30-15.00 i 16.00-17.40. ORLEWA: niedziela 14.45-17.15; poniedziałek 8.30-12.00, wtorek 9.30-12.00. TRZYNICIE: niedziela 17.00-18.30. BOGUMIN: sob. I. niedz. 14.40-16.20 i 17.00-18.40. CZ. CIESZYŃ: sobota 14.00-15.40 i 18:20; niedziela 10.00-11.40 i 14.00-15.40 (f)

GŁOS LUDU
Gazeta Polskojęzyczna w Republice Czeskiej • W wydawnictwie „Olza”, ul. Hławni 3, Cz. Cieszyń, wydanie Rada Polskojęzyczna w RC przy wsparciu finansowym Rządu RP • Redakcja kolegium • Redaktor naczelny: Władysław Biliński; zastępcy red. naczelnego: Henryk Biliński, Marzanna Kryszczyńska • Adres redakcji: 709 29 Naczyn, P.O. Box 89, Nowinśka 3, halekonia; centrala 6607111, sekretariat 6607252, dział łączności z czytelnikami 6607248, dział sportowy 6607258, redakcyjny 6607242, 6607256; fax: 6607252 • Odbiór przesyłek i zakreślenie są codziennie od 8.30 do 15.00 w redakcji „Głosu Ludu” w Ostrowie (w pozostałych godzinach pod adresem sekretariatu redakcyjnego), w poniedziałki, środy i piątki w godz. od 8.00 do 12.00, wtorki i czwartki od 12.00 do 18.30 w biurze „Oz” przy ul. Hławni 3 w Cz. Cieszyń; w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Przełomie (w dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Słobórní 18, Cz. Cieszyń) • Piśmie wychodzi we wtorki, czwartki i soboty • Kolportaż: SMN, a.s., Ostrowa • Skład komercyjny: Olska Lidz Ostrowa • Druk TRP - drukarnia periodyków Ostrowa, a. s. • Płakaty i zwrócić się zamówień redakcji nie zwraca, zastrzega sobie również prawo dokonywania skrótków, adustacji, przewodagowywania tekstów i zmiany tytułów materiałów nie zamówionych. Nr indeksu 42501

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 19 GRUDNIA

- TC 1:**
 - 4.25 Knoch
 - 5.00 Nasz wieś
 - 5.20 Klub seniorski
 - 5.50 O zdrowiu (magazyn)
 - 6.45 Przekazy otwartości
 - 6.25 Europa dziś
 - 7.00 „21”
 - 7.30 Scenariusz, otwórz się II
 - 8.00 Poranek
 - 8.05 Niechaj świat zawojuje mali
 - 8.15 Wiedza o świecie
 - 8.30 Hip, hop, boże (teleturcja)
 - 9.05 Zarys życia w paśmie (teleturcja)
 - 9.15 Cuda
 - 9.40 Labirynt
 - 10.00 Reakcja i osobowości
 - 10.10 Medusa (tyg. muzyczny)
 - 10.40 Animals
 - 11.00 Z wiatru w ZOO
 - 11.45 „Clive James: Poczłówek z Meksyko” (dok.)
 - 12.00 Wiadomości
 - 12.35 Polska Deklaracja Praw Człowieka
 - 12.50 „Hrahdifin i Spiritual krivner” (pr. muz.)
 - 13.20 O zdrowiu
 - 13.35 Nasza wieś
 - 13.55 Uroczystość z okazji 85. urodzin Karla Valdeisa
 - 14.35 Studio reporterów
 - 14.55 „Skarby świata” (s. dok.)
 - 15.10 „Morze życia” (s. dok.)
 - 16.00 Wyższe śląskie to co najlepsze
 - 17.25 Przemiana (teleturcja)
 - 17.55 Prognoza pogody
 - 18.00 Wiadomości
 - 18.05 „Zaczarowany gniób” (fajka)
 - 18.45 „Sredni Valtar” (film anim.)
 - 18.57 Losowanie „10” sześciu najlepszych Wiadomości
 - 19.15 Wyzdarczenia, pogoda
 - 19.45 Bramki, punkty, sekundy
 - 20.00 Sportowe gwiazdy roku (wiecej golów)
 - 21.15 „Mortel wychodzi za mąż” (kom. australijska)
 - 23.00 Wiadomości
 - 23.10 Losowanie „10” sześciu najlepszych Wiadomości
 - 23.15 „Niespotykane spotkania” (film czeski)
 - 23.55 „Specjalna policja” (thriller franc.)
 - 1.20 „Był sobie pewien lot” (western USA)
 - 3.35 Manet Boika Polkovi.
- TC 2:**
 - 7.00 Euronews
 - 7.30 Panorama

- 8.00 Report
- 8.45 Unwytęty TV
- 10.20 Salon czeski
- 11.55 „50”
- 11.55 P5 w sztukach narciarskich
- 14.00 Linyi okoliczności
- 14.05 TV Klub „Wiedzyca”
- 14.35 „Bryczka piżkoczo morderca” (dok.)
- 14.55 RC - Seweca (hokej na lodzie)
- 17.20 Auto-moto rewia
- 17.50 Sport
- 18.30 „Halo, halo!” (s.)
- 19.15 Portret Viléma Hecklera” (dok.)
- 19.35 Lapidarium
- 20.00 Obec słowo „Glowa”
- 20.05 „Swieteczka w piątce” (teatr TV)
- 21.35 Robert Jolley oczyma Petera Grzesawy’a (dok.)
- 23.30 Michel Comte: Z zapamiętanym graficznym w świecie luksusa i nędzy” (dok.)
- 0.20 „50”
- 1.20 Kinobit ‘98
- 1.45 Chmielnic (koncert)
- 2.45 Wiadomości TVS.

- NOVA:**
 - 7.30 „Fintontowice” (s. anim.)
 - 8.35 Power Play, 9.30 „Colbyowie II” (s.)
 - 10.20 „Columbo” (s.)
 - 12.00 Drzewico (do dyrektora, 12.30 Główny, 13.00 As (lata przeobraż.)
 - 14.00 „West Side Story” (muz. USA), 16.50 „Książki Ruler” (s.)
 - 17.35 „Stenceny patrol VI” (s.)
 - 18.30 Prognoza pogody, 18.35 Ramda, 19.30 DTV, prognoza pogody
 - 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 Czundr country show, 20.50 „Śmiech w domu” (kom. USA), 22.35 „Wainie dziś, 22.38 Pogodytka, 22.40 „Męczytka z piętrem imierci” (film USA), 0.15 „Justyna” (erot. s.), 1.45 Gillette World Sport (spec. s.)
- PRIMA:**
 - 8.10 „Czarodziejski autobus szkolny” (s. anim.)
 - 8.35 „Poludniowicy” (film czeski), 10.05 P.O.S., 11.05 W gwiazdach zapisane (horoskop), 11.10 „Ann” (s.), 12.10 „Największe stado morze” (dok.), 13.10 „Świat ‘98, 13.40 „Podróżnik i naboż” (film anim.), 15.10 „Człowiek i smaki” (s. dok.), 15.35 „Wszyscy muszą być w piżamie” (kom. czeski), 17.00 „Wielkie tajemnice i mity XX wieku” (s. dok.), 17.25 „Ksypa Plus (mag.)”, 18.00 „Remington Steele” (s.), 19.00 DTV, 19.15 Miazm (teleturcja kulinarnej), 19.40 W gwiazdach zapisane (horoskop), 19.45 „Baron” (s.), 21.25 „Nagle zgony” (s. dok.), 22.15 „Patrol nocny” (film byt.), 23.55 „Malvil” (film franc.)

- NIEDZIELA 20 GRUDNIA**
- TC 1:**
 - 5.00 „Hrahdifin i Spiritual krivner” (pr. muz.)
 - 5.35 Powołana Deklaracja Praw Człowieka
 - 5.50 CD Clans
 - 6.00 Salon morawsko-śląski
 - 7.05 Nowe książki
 - 7.15 „Willy Fog w podróży za przygodą” (s. anim.)
 - 7.45 „Jihlece” niedziela
 - 10.00 Obiekty
 - 10.30 „Było sobie dwóch piarzy” (s.)
 - 11.20 Tajemnicy doktor Enzym
 - 11.30 Kalendarium
 - 11.40 Nie zastanawiaj się i kryje!
 - 12.00 W samo południe (pr. dysk.)
 - 12.55 Wiadomości
 - 13.00 Wzrytko dla domu i ogrodu
 - 13.35 „Skrytka z mgłałam” (fajka)
 - 14.25 „Lotrando i Zubejda” (dok. z narępcami)
 - 14.40 „Florence 13.30” (film czeski)
 - 16.10 „Pamiętniki mityka” (s. dok.)
 - 16.30 Antena
 - 16.50 Poszukiwanie zaginionego czasu
 - 17.10 Humor Jifego Szučala
 - 17.50 Słowo święte
 - 18.00 Wiadomości
 - 18.05 Koncert Adwentowy
 - 19.00 Wiedzyca
 - 19.10 Losowanie „10” sześciu najlepszych Wiadomości, pogoda
 - 19.40 Bramki, punkty, sekundy
 - 19.55 Losowanie zakładów Sportki
 - 20.00 O skarb Agnieszki Czechkiej
 - 20.45 Wydarzyło się
 - 21.00 „Niebieska krajina” (s.)
 - 21.50 Wiadomości
 - 22.00 „Zegnan się, dziewięć” (kom. USA)
 - 23.50 Losowanie „10” sześciu najlepszych Wiadomości, 23.55 Trochę szafraza z archiwum TV
 - 1.00 „Szalony” (film USA)
 - 2.55 Zbliża
 - 3.55 Niedziela sportowa.
- TC 2:**
 - 7.00 Euronews
 - 7.30 Panorama
 - 8.00 Północy
 - 9.00 Poranek niedzieli
 - 9.55 Prosto w oczy
 - 10.25 Ego
 - 10.45 Magazyn chrześcijański
 - 11.25 P5 w sztukach narciarskich
 - 11.35 „Trójniasta koniżyna” (opowiadania K. Čapka)
 - 14.55 RC - Kanada (hokej na lodzie)
 - 17.20 „Sytuacja jest poważna, ale nie tragiczna!” (kom. franc.)

- 19.00 „Z powstaniem Jakub Schükender” (s.)
- 19.15 „Halo, halo!” (s.)
- 19.45 Nowe książki
- 20.00 Najpisa i muzyki klasycznej
- 20.40 Lapidarium
- 21.00 „21”
- 21.30 Dwieście wieków architektury
- 21.45 „Skarby świata” (s. dok.)
- 22.00 Niedziela sportowa
- 23.00 Auto-moto rewia
- 23.30 Spotkania ‘98 (pieni. rydowski)
- 0.30 W samo południe (pr. dysk.)
- 1.20 „21”
- NOVA:**
 - 7.30 „Fintontowice” (s. anim.)
 - 8.35 „Spiders” (s. anim.)
 - 9.30 „Colbyowie II” (s.)
 - 10.20 „Columbo” (s.)
 - 12.00 77 czyli Siedem dni, 13.00 „Stefania IV” (s.), 13.55 „National Lampoon i wakacje święteczne” (kom. USA), 15.30 „Madonna” (s.), 15.50 „Kojak” (s.), 16.45 „Xena III” (s.), 17.35 „Melrose Place VI” (s.), 18.30 Prognoza pogody, 18.35 Beverly Hills 90210” (s.), 19.30 DTV, 19.40 Bramki, punkty, sekundy
 - 19.55 Losowanie zakładów Sportki
 - 20.45 Wydarzyło się
 - 21.00 „Książki Ruler” (s.)
 - 21.30 „Wielkie tajemnice i mity XX wieku” (s. dok.), 17.25 Bez uszy (talk show), 18.00 „Remington Steele” (s.)
 - 19.00 DTV, 19.15 Miazm (teleturcja kulinarnej), 19.40 W gwiazdach zapisane (horoskop), 19.45 „Cobra” (s.), 20.35 „Ojciec Schwarz ingeruje” (s.)
 - 21.30 „Delikatny barbarzyńca” (film USA), 23.00 „Znaki dziesięć” (s.), 0.05 Koncert świąteczny Jesse Normana

- 15.25 Europa dziś
- 15.55 „Skarby świata” (s. dok.)
- 16.10 Pica (teleturcja)
- 16.25 „C. Joplinowa (pika znanego)
- 18.00 Echa spotkań
- 19.05 Promocyjny instalator etc.
- 19.15 Animals
- 19.35 Antena
- 20.00 Arte fajki
- 21.00 „21”
- 21.30 „Pravo cytatka” (film franc.)
- 21.36 Robert Ashley oczyma Petera Grzesawy’a (dok.)
- 23.55 „Michel Comte: Z zapamiętanym graficznym w świecie luksusa i nędzy” (dok.)
- 0.45 „21”
- NOVA:**
 - 6.00 Świąteczne z Now. 8.30 „Dzień z piernikami” (mika USA), 9.25 „Dobry film” (film niem.-nem.), 11.00 „Złoty wiek w kabarecie” (film czeski), 12.00 „Wiadomości, 12.30 „Stefania III” (s.), 13.00 „Tajny czar” (s.), 14.00 „Hale, sławny znanym ser” (s.), 14.55 „Stefania Tekusa” (s.), 16.30 Tworzyta Bystry (teleturcja), 18.15 Wainie teraz, 18.20 Prognoza pogody, 18.25 Zarys życia w paśmie (teleturcja), 18.55 Karmina (teleturcja), 19.25 Gwiazdy, 19.30 DTV, 19.35 Wiadomości sportowe, 20.00 Pikażerka, 21.15 „Brazila Nita IV” (s.), 22.05 Obywatelski sędzi, 22.25 Wainie teraz, 22.29 Pogodytka, 22.30 „Złoty wiek w kabarecie”, 23.00 Tiba, 23.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 23.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 23.20 Tiba, 23.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 23.30 Tiba, 23.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 23.40 Tiba, 23.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 23.50 Tiba, 23.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 24.00 Tiba, 24.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 24.10 Tiba, 24.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 24.20 Tiba, 24.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 24.30 Tiba, 24.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 24.40 Tiba, 24.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 24.50 Tiba, 24.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 25.00 Tiba, 25.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 25.10 Tiba, 25.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 25.20 Tiba, 25.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 25.30 Tiba, 25.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 25.40 Tiba, 25.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 25.50 Tiba, 25.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 26.00 Tiba, 26.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 26.10 Tiba, 26.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 26.20 Tiba, 26.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 26.30 Tiba, 26.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 26.40 Tiba, 26.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 26.50 Tiba, 26.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 27.00 Tiba, 27.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 27.10 Tiba, 27.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 27.20 Tiba, 27.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 27.30 Tiba, 27.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 27.40 Tiba, 27.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 27.50 Tiba, 27.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 28.00 Tiba, 28.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 28.10 Tiba, 28.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 28.20 Tiba, 28.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 28.30 Tiba, 28.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 28.40 Tiba, 28.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 28.50 Tiba, 28.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 29.00 Tiba, 29.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 29.10 Tiba, 29.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 29.20 Tiba, 29.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 29.30 Tiba, 29.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 29.40 Tiba, 29.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 29.50 Tiba, 29.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 30.00 Tiba, 30.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 30.10 Tiba, 30.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 30.20 Tiba, 30.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 30.30 Tiba, 30.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 30.40 Tiba, 30.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 30.50 Tiba, 30.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 31.00 Tiba, 31.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 31.10 Tiba, 31.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 31.20 Tiba, 31.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 31.30 Tiba, 31.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 31.40 Tiba, 31.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 31.50 Tiba, 31.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 32.00 Tiba, 32.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 32.10 Tiba, 32.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 32.20 Tiba, 32.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 32.30 Tiba, 32.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 32.40 Tiba, 32.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 32.50 Tiba, 32.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 33.00 Tiba, 33.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 33.10 Tiba, 33.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 33.20 Tiba, 33.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 33.30 Tiba, 33.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 33.40 Tiba, 33.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 33.50 Tiba, 33.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 34.00 Tiba, 34.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 34.10 Tiba, 34.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 34.20 Tiba, 34.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 34.30 Tiba, 34.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 34.40 Tiba, 34.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 34.50 Tiba, 34.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 35.00 Tiba, 35.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 35.10 Tiba, 35.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 35.20 Tiba, 35.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 35.30 Tiba, 35.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 35.40 Tiba, 35.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 35.50 Tiba, 35.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 36.00 Tiba, 36.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 36.10 Tiba, 36.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 36.20 Tiba, 36.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 36.30 Tiba, 36.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 36.40 Tiba, 36.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 36.50 Tiba, 36.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 37.00 Tiba, 37.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 37.10 Tiba, 37.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 37.20 Tiba, 37.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 37.30 Tiba, 37.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 37.40 Tiba, 37.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 37.50 Tiba, 37.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 38.00 Tiba, 38.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 38.10 Tiba, 38.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 38.20 Tiba, 38.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 38.30 Tiba, 38.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 38.40 Tiba, 38.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 38.50 Tiba, 38.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 39.00 Tiba, 39.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 39.10 Tiba, 39.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 39.20 Tiba, 39.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 39.30 Tiba, 39.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 39.40 Tiba, 39.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 39.50 Tiba, 39.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 40.00 Tiba, 40.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 40.10 Tiba, 40.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 40.20 Tiba, 40.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 40.30 Tiba, 40.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 40.40 Tiba, 40.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 40.50 Tiba, 40.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 41.00 Tiba, 41.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 41.10 Tiba, 41.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 41.20 Tiba, 41.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 41.30 Tiba, 41.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 41.40 Tiba, 41.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 41.50 Tiba, 41.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 42.00 Tiba, 42.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 42.10 Tiba, 42.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 42.20 Tiba, 42.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 42.30 Tiba, 42.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 42.40 Tiba, 42.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 42.50 Tiba, 42.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 43.00 Tiba, 43.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 43.10 Tiba, 43.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 43.20 Tiba, 43.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 43.30 Tiba, 43.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 43.40 Tiba, 43.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 43.50 Tiba, 43.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 44.00 Tiba, 44.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 44.10 Tiba, 44.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 44.20 Tiba, 44.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 44.30 Tiba, 44.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 44.40 Tiba, 44.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 44.50 Tiba, 44.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 45.00 Tiba, 45.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 45.10 Tiba, 45.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 45.20 Tiba, 45.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 45.30 Tiba, 45.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 45.40 Tiba, 45.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 45.50 Tiba, 45.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 46.00 Tiba, 46.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 46.10 Tiba, 46.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 46.20 Tiba, 46.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 46.30 Tiba, 46.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 46.40 Tiba, 46.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 46.50 Tiba, 46.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 47.00 Tiba, 47.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 47.10 Tiba, 47.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 47.20 Tiba, 47.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 47.30 Tiba, 47.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 47.40 Tiba, 47.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 47.50 Tiba, 47.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 48.00 Tiba, 48.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 48.10 Tiba, 48.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 48.20 Tiba, 48.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 48.30 Tiba, 48.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 48.40 Tiba, 48.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 48.50 Tiba, 48.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 49.00 Tiba, 49.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 49.10 Tiba, 49.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 49.20 Tiba, 49.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 49.30 Tiba, 49.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 49.40 Tiba, 49.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 49.50 Tiba, 49.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 50.00 Tiba, 50.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 50.10 Tiba, 50.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 50.20 Tiba, 50.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 50.30 Tiba, 50.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 50.40 Tiba, 50.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 50.50 Tiba, 50.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 51.00 Tiba, 51.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 51.10 Tiba, 51.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 51.20 Tiba, 51.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 51.30 Tiba, 51.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 51.40 Tiba, 51.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 51.50 Tiba, 51.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 52.00 Tiba, 52.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 52.10 Tiba, 52.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 52.20 Tiba, 52.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 52.30 Tiba, 52.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 52.40 Tiba, 52.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 52.50 Tiba, 52.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 53.00 Tiba, 53.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 53.10 Tiba, 53.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 53.20 Tiba, 53.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 53.30 Tiba, 53.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 53.40 Tiba, 53.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 53.50 Tiba, 53.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 54.00 Tiba, 54.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 54.10 Tiba, 54.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 54.20 Tiba, 54.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 54.30 Tiba, 54.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 54.40 Tiba, 54.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 54.50 Tiba, 54.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 55.00 Tiba, 55.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 55.10 Tiba, 55.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 55.20 Tiba, 55.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 55.30 Tiba, 55.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 55.40 Tiba, 55.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 55.50 Tiba, 55.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 56.00 Tiba, 56.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 56.10 Tiba, 56.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 56.20 Tiba, 56.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 56.30 Tiba, 56.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 56.40 Tiba, 56.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 56.50 Tiba, 56.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 57.00 Tiba, 57.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 57.10 Tiba, 57.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 57.20 Tiba, 57.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 57.30 Tiba, 57.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 57.40 Tiba, 57.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 57.50 Tiba, 57.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 58.00 Tiba, 58.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 58.10 Tiba, 58.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 58.20 Tiba, 58.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 58.30 Tiba, 58.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 58.40 Tiba, 58.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 58.50 Tiba, 58.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 59.00 Tiba, 59.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 59.10 Tiba, 59.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 59.20 Tiba, 59.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 59.30 Tiba, 59.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 59.40 Tiba, 59.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 59.50 Tiba, 59.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 60.00 Tiba, 60.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 60.10 Tiba, 60.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 60.20 Tiba, 60.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 60.30 Tiba, 60.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 60.40 Tiba, 60.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 60.50 Tiba, 60.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 61.00 Tiba, 61.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 61.10 Tiba, 61.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 61.20 Tiba, 61.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 61.30 Tiba, 61.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 61.40 Tiba, 61.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 61.50 Tiba, 61.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 62.00 Tiba, 62.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 62.10 Tiba, 62.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 62.20 Tiba, 62.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 62.30 Tiba, 62.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 62.40 Tiba, 62.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 62.50 Tiba, 62.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 63.00 Tiba, 63.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 63.10 Tiba, 63.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 63.20 Tiba, 63.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 63.30 Tiba, 63.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 63.40 Tiba, 63.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 63.50 Tiba, 63.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 64.00 Tiba, 64.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 64.10 Tiba, 64.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 64.20 Tiba, 64.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 64.30 Tiba, 64.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 64.40 Tiba, 64.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 64.50 Tiba, 64.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 65.00 Tiba, 65.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 65.10 Tiba, 65.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 65.20 Tiba, 65.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 65.30 Tiba, 65.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 65.40 Tiba, 65.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 65.50 Tiba, 65.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 66.00 Tiba, 66.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 66.10 Tiba, 66.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 66.20 Tiba, 66.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 66.30 Tiba, 66.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 66.40 Tiba, 66.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 66.50 Tiba, 66.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 67.00 Tiba, 67.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 67.10 Tiba, 67.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 67.20 Tiba, 67.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 67.30 Tiba, 67.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 67.40 Tiba, 67.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 67.50 Tiba, 67.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 68.00 Tiba, 68.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 68.10 Tiba, 68.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 68.20 Tiba, 68.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 68.30 Tiba, 68.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 68.40 Tiba, 68.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 68.50 Tiba, 68.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 69.00 Tiba, 69.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 69.10 Tiba, 69.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 69.20 Tiba, 69.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 69.30 Tiba, 69.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 69.40 Tiba, 69.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 69.50 Tiba, 69.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 70.00 Tiba, 70.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 70.10 Tiba, 70.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 70.20 Tiba, 70.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 70.30 Tiba, 70.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 70.40 Tiba, 70.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 70.50 Tiba, 70.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 71.00 Tiba, 71.05 „Złoty wiek w kabarecie”, 71.10 Tiba, 71.15 „Złoty wiek w kabarecie”, 71.20 Tiba, 71.25 „Złoty wiek w kabarecie”, 71.30 Tiba, 71.35 „Złoty wiek w kabarecie”, 71.40 Tiba, 71.45 „Złoty wiek w kabarecie”, 71.50 Tiba, 71.55 „Złoty wiek w kabarecie”, 72.00 T